

POZNAŃSKI PANEL OBYWATELSKI

ODPOWIEDZI NA PROPOZYCJE REKOMENDACJI PRZYGOTOWANE PRZEZ URZĄD MIASTA POZNANIA

REKOMENDACJA NR 1: WYLICZENIA WARTOŚCI ODTWORZENIOWEJ DRZEW ORAZ USŁUG EKOSYSTEMOWYCH SĄ BAZĄ DO ANALIZ DOTYCZĄCYCH OPTIMALNEGO NASYCENIA DRZEWAMI NA TERENIE MIASTA.

W analizach urbanistycznych, sporządzanych na potrzeby procesu planowania przestrzennego, uwzględnia się rozkład przestrzenny terenów zieleni na obszarze miasta, ich ciągłość, w tym połączenia terenów zieleni z pozostałym ekosystemem miasta, wielkość powierzchni oraz dostępność dla mieszkańców, a także walory przyrodnicze i krajobrazowe. Wycena usług ekosystemowych rozumianych jako wpływ zieleni na otoczenie, jest obarczona błędem poznawczym, obciążona znacznym poziomem subiektywności oraz niedoskonałością danych źródłowych, opartych na wielu zmiennych. Interpretacja uzyskanych wyników może być więc różna dla różnych terenów.

W Polsce stosuje się kilka metod wskazujących wartość kompensacyjną drzew, jedną z nich jest metoda IGPIM opracowana przy współpracy z SGGW, która określa wysokość nakładów społecznych poniesionych na wyhodowanie drzewa do wielkości handlowej, jego posadzenie oraz pielęgnację do czasu przeprowadzania wyceny (WP). W metodzie tej dla drzew ponadstandardowych wprowadzono „współczynnik przyrostu” (P), zwiększający wartość drzewa w miarę jego wzrostu. Metoda ta uwzględnia zastosowanie współczynników różnicujących „kondycję” (K), tj. stan zdrowia i „lokalizację” (L), określających zarówno warunki rozwoju, jak i funkcję (np. drzewa historyczne, przyuliczne, parkowe itp.). Podstawą metody wyceny wartości drzew (IGPIM/SGGW) są bieżące koszty produkcji drzewa do wielkości powszechnie dostępnej w obrocie, tj. do obwodu pnia 20-25 cm wraz z kosztami posadzenia i trzyletniej adaptacji w nowym miejscu. Stanowi to tzw. wartość podstawową WP, mnożoną przez współczynnik przyrostu P oraz współczynniki kondycji K i współczynnik lokalizacji L wg wzoru: Wartość drzewa = WP x P x K x L.

Na terenach zieleni miejskiej, zieleń wysoka jest uzupełniania i dodatkowo wprowadzana na bieżąco.

REKOMENDACJA NR 2: W PROCESACH INWESTYCYJNYCH I REWITALIZACYJNYCH ZAMIAST LICZYĆ WARTOŚĆ ODTWORZENIOWĄ ZIELENI NALEŻY LICZYĆ WARTOŚĆ USŁUG EKOSYSTEMOWYCH, KTÓRE CAŁEMU OTOCZENIU ŚWIADCZĄ DRZEWA I POZOSTAŁA ZIELEŃ. TAKA INTERPRETACJA POWINNA BYĆ PODSTAWĄ ANALIZ URBANISTYCZNYCH MPU I UWZGLĘDNIANA W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO JAK I UCHWAŁACH RADY MIASTA.

W analizach urbanistycznych, sporządzanych na potrzeby procesu planowania przestrzennego, bierze się pod uwagę rozkład przestrzenny terenów zieleni na obszarze miasta, ich ciągłość, w tym połączenia terenów zieleni z pozostałym ekosystemem miasta, wielkość powierzchni oraz dostępność dla mieszkańców, a także uwzględnia się walory przyrodnicze i krajobrazowe.

Wycena usług ekosystemowych rozumianych jako wpływ zieleni na otoczenie, jest obarczona błędem poznawczym, obciążona znacznym poziomem subiektywności oraz niedoskonałością danych źródłowych, opartych na wielu zmiennych. Interpretacja uzyskanych wyników może być więc różna dla różnych terenów i z tej przyczyny ww. rekomendacje nie powinny stanowić podstawy/warunku do sporządzania analiz urbanistycznych.

REKOMENDACJA NR 3: W PROCESACH INWESTYCYJNYCH I REWITALIZACYJNYCH NALEŻY LICZYĆ WARTOŚĆ ODTWORZENIOWĄ ZIELENI ORAZ WARTOŚĆ USŁUG EKOSYSTEMOWYCH, KTÓRE CAŁEMU OTOCZENIU ŚWIADCZĄ DRZEWA I POZOSTAŁA ZIELEŃ. TAKA INTERPRETACJA POWINNA BYĆ PODSTAWĄ ANALIZ URBANISTYCZNYCH MPU I UWZGLĘDNIANA W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO JAK I UCHWAŁACH RADY MIASTA.

W analizach urbanistycznych, sporządzanych na potrzeby procesu planowania przestrzennego, bierze się pod uwagę rozkład przestrzenny terenów zieleni na obszarze miasta, ich ciągłość, w tym połączenia terenów zieleni z pozostałym ekosystemem miasta, wielkość powierzchni oraz dostępność dla mieszkańców, a także uwzględnia się walory przyrodnicze i krajobrazowe.

Wycena usług ekosystemowych rozumianych jako wpływ zieleni na otoczenie, jest obarczona błędem poznawczym, obciążona znacznym poziomem subiektywności oraz niedoskonałością danych źródłowych, opartych na wielu zmiennych. Interpretacja uzyskanych wyników może być więc różna dla różnych terenów i z tej przyczyny ww. rekomendacje nie powinny stanowić podstawy/warunku do sporządzania analiz urbanistycznych.

REKOMENDACJA NR 4: OGŁOSZENIE NA OBSZARZE POZNANIA MORATORIUM NA WYCINKĘ DRZEW W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ, W TYM W LASACH KOMUNALNYCH I LASACH PAŃSTWOWYCH, Z PRZYCZYN INNYCH NIŻ OBUMARCIE, REALNE BEZPIECZEŃSTWO I INFЕКCJE. MORATORIUM DOTYCZĄCE LASÓW PAŃSTWOWYCH OZNACZA STARANIA WŁADZ MIASTA O STOSOWNĄ USTAWĘ SEJMOWĄ.

Moratorium na wycinkę drzew jest potrzebnym apelem uświadamiającym społeczeństwu jak cenne są drzewa dla naszego środowiska. Nie można przy tym jednak zapominać, że miasto pełni inne, ważne funkcje. Dlatego przy wprowadzaniu moratorium należy pamiętać o zrównoważonym rozwoju, dzięki któremu miasto będzie mogło się rozwijać, pamiętając jednocześnie o ograniczaniu zużycia zasobów przyrodniczych i dbałości o wzrost bioróżnorodności.

REKOMENDACJA NR 5: MAPA DRZEW I MORATORIUM NA WYCINKĘ DRZEW

Rekomendacja słuszna - ZGiKM Geopoz wraz z jednostkami miejskimi zajmującymi się ochroną zieleni, pracują nad aplikacją dotyczącą zarządzania zielenią w Poznaniu; sukcesywnie wprowadzane są dane dotyczące terenów zarządzanych przez jednostki miejskie, których zadaniem jest zarządzanie terenami zielonymi zarówno zlokalizowanymi w pasach drogowych oraz tych stanowiących: skwery, parki, zieleńce itp. miejsca zagospodarowane zielenią, a także lasy miejskie. Aplikacja ta będzie zawierać: informacje na temat zinwentaryzowanych drzew na terenie miasta (w tym gatunki, zaplanowane działania, stan zdrowotny, projekty), informacje o wydanych zezwoleniach na usunięcie drzew wraz z nasadzeniami zastępczymi (w tym ich liczby i gatunków). Ww. aplikacja ma służyć:

- jednostkom miejskim, które zarządzają zielenią w mieście (ZZM, ZDM, ZLP);
- jednostkom miejskim wydającym decyzje administracyjne w zakresie warunków zabudowy i pozwolenia na budowę – jako materiał informacyjny;
- jednostkom miejskim wydającym zezwolenia na usuwanie drzew lub krzewów – jako baza danych dotycząca: drzew znajdujących się na danym obszarze, drzew objętych decyzją zezwalającą na ich usunięcie, planowanych i zrealizowanych nasadzeń stanowiących kompensację przyrodniczą, potencjalnych miejsc do wykorzystania przez wnioskujących o zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów do zrealizowania nasadzeń zastępczych;
- jednostkom miejskim realizującym projekty związane z ochroną i kształtowaniem zieleni w mieście, jako miejsce prezentacji ich planów i działań na każdym stadium realizacji projektu;
- wszystkim zainteresowanym – inwestorom, projektantom, organizacjom społecznym i ekologicznym, każdemu mieszkańcowi miasta w formie dodatkowych warstw udostępnionych na Portalu Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Poznania.

Dzięki aplikacji zarządzania zielenią w mieście, która będzie wyposażona w dane inwentaryzujące zadrzewienia w mieście, a dodatkowo będzie wyposażona w informacje np. dotyczące infrastruktury podziemnej czy bliskości zabudowy, w przystępny sposób będzie można zidentyfikować lokalizację istniejących zadrzewień, obszarów, w których zieleni brakuje, ocenić możliwości zlokalizowania nowych nasadzeń, czy koniecznych do zastosowania rozwiązań i działań pozwalających na poprawę Miasta, w tym jednostki odpowiedzialne za ochronę środowiska i zarządzanie zielenią, od lat zauważa skutki zmieniającego się klimatu; między innymi powstawanie wysp ciepła, pogarszanie się stanu powietrza i niedobory wód gruntowych. Dlatego działania Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska oraz jednostek podległych zmierzają nie tylko do utrzymania w obecnym stanie zadrzewień na terenie miasta, ale również do systematycznego poszerzania terenów przeznaczonych pod zieleni miejską oraz dokładając starań, aby usuwana zieleni była rekompensowana nowymi nasadzeniami.

Moratorium na wycinkę drzew jest potrzebnym apelem uświadamiającym społeczeństwu jak cenne są drzewa dla naszego środowiska. Nie można przy tym jednak zapominać, że miasto pełni inne, ważne funkcje. Dlatego przy wprowadzaniu moratorium należy pamiętać o zrównoważonym rozwoju, dzięki któremu miasto będzie mogło się rozwijać, pamiętając jednocześnie o ograniczaniu zużycia zasobów przyrodniczych i dbałości o wzrost bioróżnorodności.

REKOMENDACJA NR 6: SPORZĄDZENIE MAPY DRZEW ORAZ OGŁOSZENIE MORATORIUM NA WYCINKĘ DRZEW

Rekomendacja słuszna - ZGiKM Geopoz wraz z jednostkami miejskimi zajmującymi się ochroną zieleni, pracują nad aplikacją dotyczącą zarządzania zielenią w Poznaniu; sukcesywnie wprowadzane są dane dotyczące

terenów zarządzanych przez jednostki miejskie, których zadaniem jest zarządzanie terenami zielonymi zarówno zlokalizowanymi w pasach drogowych oraz tych stanowiących: skwery, parki, zieleńce itp. miejsca zagospodarowane zielenią, a także lasy miejskie. Aplikacja ta będzie zawierać: informacje na temat zinwentaryzowanych drzew na terenie miasta (w tym gatunki, zaplanowane działania, stan zdrowotny, projekty), informacje o wydanych zezwoleniach na usunięcie drzew wraz z nasadzeniami zastępczymi (w tym ich liczby i gatunków). Ww. aplikacja ma służyć:

- jednostkom miejskim, które zarządzają zielenią w mieście (ZZM, ZDM, ZLP);
- jednostkom miejskim wydającym decyzje administracyjne w zakresie warunków zabudowy i pozwolenia na budowę – jako materiał informacyjny;
- jednostkom miejskim wydającym zezwolenia na usuwanie drzew lub krzewów – jako baza danych dotycząca: drzew znajdujących się na danym obszarze, drzew objętych decyzją zezwalającą na ich usunięcie, planowanych i zrealizowanych nasadzeń stanowiących kompensację przyrodniczą, potencjalnych miejsc do wykorzystania przez wnioskujących o zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów do zrealizowania nasadzeń zastępczych;
- jednostkom miejskim realizującym projekty związane z ochroną i kształtowaniem zieleni w mieście, jako miejsce prezentacji ich planów i działań na każdym stadium realizacji projektu;
- wszystkim zainteresowanym – inwestorom, projektantom, organizacjom społecznym i ekologicznym, każdemu mieszkańcowi miasta w formie dodatkowych warstw udostępnionych na Portalu Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Poznania.

Dzięki aplikacji zarządzania zielenią w mieście, która będzie wyposażona w dane inwentaryzujące zadrzewienia w mieście, a dodatkowo będzie wyposażona w informacje np. dotyczące infrastruktury podziemnej czy bliskości zabudowy, w przystępny sposób będzie można zidentyfikować lokalizację istniejących zadrzewień, obszarów, w których zieleni brakuje, ocenić możliwości zlokalizowania nowych nasadzeń, czy koniecznych do zastosowania rozwiązań i działań pozwalających na poprawę Miasto, w tym jednostki odpowiedzialne za ochronę środowiska i zarządzanie zielenią, od lat zauważa skutki zmieniającego się klimatu; między innymi powstawanie wysp ciepła, pogarszanie się stanu powietrza i niedobory wód gruntowych. Dlatego działania Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska oraz jednostek podległych zmierzają nie tylko do utrzymania w obecnym stanie zadrzewień na terenie miasta, ale również do systematycznego poszerzania terenów przeznaczonych pod zieleni miejską oraz dokładają starań, aby usuwana zieleni była rekompensowana nowymi nasadzeniami.

Moratorium na wycinkę drzew jest potrzebnym apelem uświadamiającym społeczeństwu jak cenne są drzewa dla naszego środowiska. Nie można przy tym jednak zapominać, że miasto pełni inne, ważne funkcje. Dlatego przy wprowadzaniu moratorium należy pamiętać o zrównoważonym rozwoju, dzięki któremu miasto będzie mogło się rozwijać, pamiętając jednocześnie o ograniczaniu zużycia zasobów przyrodniczych i dbałości o wzrost bioróżnorodności.

REKOMENDACJA NR 7: W OPRACOWYWANYM NOWYM STUDIUM UWARUNKOWAŃ I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA WYZNACZYĆ TAKIE MIEJSCA W MIEŚCIE, GDZIE KONIECZNE SĄ NASADZENIA LUB ODTWORZENIE ZIELENI, A NASTĘPNIE SUKCESYWNIE JAK NAJSZYBCIEJ ZABEZPIECZAĆ JE PRZED EWENTUALNĄ ANTROPOPRESJĄ MIEJSKIMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA.

Rekomendacja jest niemożliwa do wprowadzenia, ponieważ jej zapis dotyczy elementów zbyt szczegółowych by wprowadzać je do dokumentu Studium.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zgodnie z przepisami prawa, ma charakter ogólnego dokumentu wyznaczającego politykę przestrzenną. Przede wszystkim wskazuje kierunki przyszłego zagospodarowania poszczególnych obszarów, np.: poprzez określanie głównych obszarów zieleni jako terenów wyłączonych z zabudowy. Stąd, z uwagi na skalę opracowania, niemożliwe jest wprowadzenie do Studium tak szczegółowych zapisów, jakimi jest wyznaczenie konkretnych miejsc do nasadzenia i odtworzenia zieleni.

REKOMENDACJA NR 8: W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ W DECYZJACH ADMINISTRACYJNYCH ZEZWALAJĄCYCH NA ROZPOCZĘCIE I PROWADZENIE BUDOWY NALEŻY STOSOWAĆ WYŻSZE (RÓWNAĆ W GÓRĘ) WYMOGI ZWIĄZANE Z POWIERZCHNIĄ BIOLOGICZNIE CZYNNĄ W STOSUNKU DO POWIERZCHNI TERENU. W DECYZJACH O WARUNKACH ZABUDOWY WPROWADZAĆ ZAPISY DOTYCZĄCE MINIMALNEGO WSKAŹNIKA POWIERZCHNI BIOLOGICZNIE CZYNNEJ NA POZIOMIE OPTYMALNIE NAJWYŻSZYM. NALEŻY BEZWZGLĘDNIE KARAĆ SAMOWOLE BUDOWLANE I EGZEKWOWAĆ WYMOGI NA ETAPIE ODBIORU INWESTYCJI ORAZ MONITOROWAĆ ICH PRZESTRZEGANIA PRZEZ KOLEJNE LATA.

Zapis rekomendacji jest zbyt ogólny, a w części niezgodny z przepisami prawa.

W kontekście planów miejscowych wskazać należy, iż udział powierzchni biologicznie czynnej jest wskaźnikiem, który każdorazowo dostosowywany jest do danego terenu. Przy jego określaniu należy wziąć pod uwagę nie tylko istniejące i planowane sąsiedztwo, ale również docelowe jego zagospodarowanie. Inna powierzchnia biologicznie czynna określana będzie dla zabudowy jednorodzinnej, a inna dla wielorodzinnej, usługowej czy też mieszanej. Wskaźnik ten będzie inny przy wprowadzeniu terenów zieleni na stropodachu parkingu podziemnego, czy też na dachach budynków, w stosunku do tego realizowanego na gruncie rodzimym. Przyjęcie jednej zasady ustalania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej dla całego miasta byłoby działaniem niewłaściwym, ponieważ każdy z jego fragmentów posiada swoje indywidualne cechy i uwarunkowania.

W decyzjach o warunkach zabudowy, zgodnie z przepisami odrębnymi, nie określa się powierzchni biologicznie czynnej.

Uwagi: Wydział Urbanistyki i Architektury będzie podejmował próby wprowadzania do decyzji o warunkach zabudowy zapisów dotyczących minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Należy mieć jednak na uwadze, że z uwagi na orzecznictwo sądowe zapisy takie mogą być kwestionowane. Przykładowo: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 kwietnia 2019 r. II OSK 1764/18

W przeciwieństwie do obowiązujących regulacji w przedmiocie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla którego ustawodawca bezpośrednio uregulował obowiązek określenia minimalnego wskaźnika udziału powierzchni biologicznie czynnej, dla decyzji o warunkach zabudowy obowiązek taki nie został ustanowiony. Oznacza to jednocześnie, że ustawodawca rozróżnia wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej od wskaźnika intensywności zabudowy

REKOMENDACJA NR 9: SUKCESYWNE ZASTĘPOWANIE NIEUTRZYMYWANYCH KLASYCZNYCH TRAWNIKÓW MIEJSKIMI ŁĄKAMI KWIETNYMI ALBO NAJBARDZIEJ

ODPORNĄ NA CZYNNIKI ŚRODOWISKOWE MIESZANKĄ TRAW Z DODATKIEM SPECJALNEJ, MINIATUROWEJ ODMIANY KONICZYNY BIAŁEJ, WYTRZYMAŁEJ NA SUSZĘ, ODPORNEJ NA DEPTANIE, Z DUŻYMI ZDOLNOŚCIAMI REGENERACJI PO USZKODZENIACH, PRZYCIĄGAJĄCEJ KORZYSTNE ZAPYLACZE TAKIE JAK PSZCZOŁY I MOTYLE, ZAWSZE ZIELONEJ, OSZCZĘDZAJĄCEJ CZAS, PUBLICZNE PIENIĄDZE I CZYSTE POWIETRZE.

Rekomendacja słuszna. Odpowiedzią na zmieniający się klimat jest zakładanie kwietnych łąk, czy pozostawienie nieurządzonych trawników. Zarząd Zieleni Miejskiej wpisując się w te założenia wprowadził i wprowadza na bieżąco szereg zmian w zakresie projektowania i pielęgnacji zieleni na swoich terenach. Przykładem może być rezygnacja z koszenia części trawników i wygrabiania liści (m.in. w parku Cytadela, Szachty, Park Edukacji Ekologicznej), ograniczenie koszenia do 1-2 razy w roku na części zarządzanych obiektów, rezygnacja z usuwania liści z roślin okrywowych i bylin, zamiana powierzchni trawnikowych na skupiny bylin, roślin okrywowych i krzewów, wprowadzanie powierzchni, na których wypróbowujemy mieszankę traw z kończyną. Należy tu zwrócić uwagę na fakt, że najcenniejszym jest umożliwienie naturalnej sukcesji, w niewielkim tylko stopniu korygowanej przez ogrodników, gdyż poszczególne gatunki roślin dostosowują się i wybierają najlepsze dla siebie warunki siedliskowe. Przykładem niech będzie to, iż po wysianiu mieszanki kwietnej na danym terenie po 2-3 latach dominują dwa, trzy gatunki roślin, a pozostałe pojawiają się spontanicznie. Ważnym jest również, aby powyżej omówione rozwiązania rozpropagować wśród mieszkańców, zalecając im np. ukwiecenie swojego balkonu, rezygnację z częstego koszenia i wygrabiania własnych ogródków i działek albo zorganizowanie tzw. przedogródków, które znane były już ponad 100 lat temu np. secesyjne Jeżyce ul. Słowackiego.

REKOMENDACJA NR 10: SUKCESYWNE ZASTĘPOWANIE NIE UTRZYMANYCH KLASYCZNYCH TRAWNIKÓW MIEJSKIMI ŁĄKAMI KWIETNYMI ALBO ROŚLINNOŚCIĄ NAJBARDZIEJ ODPORNĄ NA CZYNNIKI ŚRODOWISKOWE, WYTRZYMAŁEJ NA SUSZĘ, ODPORNEJ NA DEPTANIE, Z DUŻYMI ZDOLNOŚCIAMI REGENERACJI PO USZKODZENIACH, PRZYCIĄGAJĄCEJ KORZYSTNE ZAPYLACZE TAKIE JAK PSZCZOŁY I MOTYLE, ZAWSZE ZIELONEJ, OSZCZĘDZAJĄCEJ CZAS, PUBLICZNE PIENIĄDZE I CZYSTE POWIETRZE, NA PRZYKŁAD MIESZANKĄ TRAW Z DODATKIEM SPECJALNEJ, MINIATUROWEJ ODMIANY KONICZYNY BIAŁEJ.

Rekomendacja słuszna. Odpowiedzią na zmieniający się klimat jest zakładanie kwietnych łąk, czy pozostawienie nieurządzonych trawników. Zarząd Zieleni Miejskiej wpisując się w te założenia wprowadził i wprowadza na bieżąco szereg zmian w zakresie projektowania i pielęgnacji zieleni na swoich terenach. Przykładem może być rezygnacja z koszenia części trawników i wygrabiania liści (m.in. w parku Cytadela, Szachty, Park Edukacji Ekologicznej), ograniczenie koszenia do 1-2 razy w roku na części zarządzanych obiektów, rezygnacja z usuwania liści z roślin okrywowych i bylin, zamiana powierzchni trawnikowych na skupiny bylin, roślin okrywowych i krzewów, wprowadzanie powierzchni, na których wypróbowujemy mieszankę traw z kończyną. Należy tu zwrócić uwagę na fakt, że najcenniejszym jest umożliwienie naturalnej sukcesji, w niewielkim tylko stopniu korygowanej przez ogrodników, gdyż poszczególne gatunki roślin dostosowują się i wybierają najlepsze dla siebie warunki siedliskowe. Przykładem niech będzie to, iż po wysianiu mieszanki kwietnej na danym terenie po 2-3 latach dominują dwa, trzy gatunki roślin, a pozostałe pojawiają się spontanicznie. Ważnym jest również, aby powyżej omówione rozwiązania rozpropagować wśród mieszkańców, zalecając im np. ukwiecenie swojego balkonu, rezygnację z częstego koszenia i wygrabiania własnych ogródków i działek albo zorganizowanie tzw. przedogródków, które znane były już ponad 100 lat temu np. secesyjne Jeżyce ul. Słowackiego.

REKOMENDACJA NR 11: ZALESIENIA GRUNTÓW POROLNYCH I NIEUŻYTKÓW W CELU ZWIĘKSZENIA LESISTOŚCI MIASTA POZNANIA.

Rekomendacja słuszna - Naturalne zalesianie gruntów porolnych oraz nieużytków jest naturalnym procesem, które należy propagować. Tak też działa Zakład Lasów Poznańskich, który przejmuje grunty z naturalną sukcesją spontanicznej roślinności drzewiastej na gruntach tymczasowo nieużytkowanych. Dobrym przykładem jest teren byłej szkółki w Krzyżownikach, na którym zrezygnowano z przeznaczenia na pola golfowe na rzecz lasu, występująca roślinność zostanie zachowana, ponadto zostaną wykonane zalesienia.

REKOMENDACJA NR 12: NALEŻY NADZOROWAĆ NATURALNE ZALESIENIE GRUNTÓW POROLNYCH ORAZ NIEUŻYTKÓW I W RAZIE POTRZEBY PROWADZIĆ NASADZENIE ROŚLINNOŚCI.

Rekomendacja słuszna - Naturalne zalesianie gruntów porolnych oraz nieużytków jest naturalnym procesem, które należy propagować. Tak też działa Zakład Lasów Poznańskich, który przejmuje grunty z naturalną sukcesją spontanicznej roślinności drzewiastej na gruntach tymczasowo nieużytkowanych. Dobrym przykładem jest teren byłej szkółki w Krzyżownikach, na którym zrezygnowano z przeznaczenia na pola golfowe na rzecz lasu, występująca roślinność zostanie zachowana, ponadto zostaną wykonane zalesienia.

REKOMENDACJA NR 13: DZIAŁAĆ POPRZEC ZANIECHANIE – UPRZYSTĘPNIĆ TERENY ZIELENI BEZ BRUTALNEGO ICH PRZEKSZTAŁCANIA - ZOSTAWIĆ STADION IM. E. SZYCA JAKO TEREN ZIELONY, BEZ FILHARMONII.

Miasto zamierza ogłosić międzynarodowy konkurs urbanistyczno-architektoniczny, w ramach którego postulaty mieszkańców będą rekomendowane. Miasto analizując budowę filharmonii zakładało pozostawienie stadionu jako terenu zieleni. Jednak z uwagi na pozostałości po dawnym stadionie stwarzające niebezpieczeństwo dla osób, konieczna będzie ingerencja w celu ich usunięcia.

Dla Stadionu Szyca obowiązuje mpzp „W rejonie ul. Dolna Wilda”. Dla terenu stadionu plan ustalił funkcję usług sportu (US), a dla terenów zieleni otaczającej stadion zielen publiczną (ZP).

Obowiązujący plan miejscowy, przeszedł długą i skomplikowaną procedurę planistyczną, poddany był wielokrotnym konsultacjom oraz dyskusjom z mieszkańcami oraz Radą Osiedla. Realizacja rekomendacji wymagałaby przygotowania nowego planu, w toku ustawowej procedury planistycznej.

REKOMENDACJA NR 14: ZAGOSPODAROWANIE STADIONU SZYCA JAKO PARKU, PRZY JAK NAJMNIEJSZEJ INGERENCJI W PRZYRODĘ I BEZ NOWEJ ZABUDOWY.

Miasto zamierza ogłosić międzynarodowy konkurs urbanistyczno-architektoniczny, w ramach którego postulaty mieszkańców będą rekomendowane. Miasto analizując budowę filharmonii zakładało pozostawienie stadionu jako terenu zieleni. Jednak z uwagi na pozostałości po dawnym stadionie stwarzające niebezpieczeństwo dla osób, konieczna będzie ingerencja w celu ich usunięcia.

Dla Stadionu Szyca obowiązuje mpzp „W rejonie ul. Dolna Wilda”. Dla terenu stadionu plan ustalił funkcję usług sportu (US), a dla terenów zieleni otaczającej stadion zielen publiczną (ZP).

Obowiązujący plan miejscowy, przeszedł długą i skomplikowaną procedurę planistyczną, poddany był wielokrotnym konsultacjom oraz dyskusjom z mieszkańcami oraz Radą Osiedla. Realizacja rekomendacji wymagałaby przygotowania nowego planu, w toku ustawowej procedury planistycznej.

REKOMENDACJA NR 15: POZOSTAWIENIE STADIONU SZYCA JAKO PARKU, BEZ NOWEJ ZABUDOWY.

Miasto zamierza ogłosić międzynarodowy konkurs urbanistyczno-architektoniczny, w ramach którego postulaty mieszkańców będą rekomendowane. Miasto analizując budowę filharmonii zakładało pozostawienie stadionu jako terenu zieleni. Jednak z uwagi na pozostałości po dawnym stadionie stwarzające niebezpieczeństwo dla osób, konieczna będzie ingerencja w celu ich usunięcia.

Dla Stadionu Szyca obowiązuje mpzp „W rejonie ul. Dolna Wilda”. Dla terenu stadionu plan ustalił funkcję usług sportu (US), a dla terenów zieleni otaczającej stadion zieleni publiczną (ZP).

Obowiązujący plan miejscowy, przeszedł długą i skomplikowaną procedurę planistyczną, poddany był wielokrotnym konsultacjom oraz dyskusjom z mieszkańcami oraz Radą Osiedla. Realizacja rekomendacji wymagałaby przygotowania nowego planu, w toku ustawowej procedury planistycznej.

REKOMENDACJA NR 16: PRZEKSZTAŁCENIE STADIONU SZYCA ORAZ CZĘŚCI CYTADELI W SPOŁECZNY OGRÓD PERMAKULTURY OBSADZONY DRZEWAMI TLENOWYMI.

Dla Stadionu Szyca obowiązuje mpzp „W rejonie ul. Dolna Wilda”. Dla terenu stadionu plan ustalił funkcję usług sportu (US), a dla terenów zieleni otaczającej stadion zieleni publiczną (ZP). Obowiązujący plan miejscowy, przeszedł długą i skomplikowaną procedurę planistyczną, poddany był wielokrotnym konsultacjom oraz dyskusjom z mieszkańcami oraz Radą Osiedla. Realizacja rekomendacji wymagałaby przygotowania nowego planu, w toku ustawowej procedury planistycznej.

Dla Cytadeli przygotowany jest projekt mpzp „Park Cytadela”. W zakresie przestrzeni parku wprowadzono przeznaczenie zieleni publicznej (ZP) z możliwością zachowania jedynie istniejących obiektów i reliktywów zabudowy fortecznej.

W dobie tak intensywnych zmian klimatycznych oraz degradacji środowiska naturalnego dbałość o przyrodę w mieście jest kluczowa dla komfortu życia jego mieszkańców. Każde działanie, które będzie wpływało na poprawę jakości życia w mieście jest ze wszelkich miar godne uwagi i wspierania. Specjaliści z różnych dziedzin głośno się nad wynalezieniem coraz to nowszych rozwiązań, które będą temu służyć. Wprowadzanie tych zmian może być niełatwe i często też nieść za sobą wysokie koszty. Park Cytadela w z części został zakomponowany i utrzymywany jest tak, aby to natura projektowała jego wygląd. Uważamy, że zasada permakultury nie do końca współgra z sadzeniem drzew tlenowych, które są szybko rosnącą, ekspansywną hybrydą dwóch gatunków Paulowni. Rozważyć należy również zagrożenie dla środowiska naturalnego i rodzimej roślinności związane z wprowadzeniem nowego, niezbyt dobrze jeszcze poznanego gatunku tej hybrydy. Swoją negatywną opinię w sprawie sadzenia drzew tlenowych w terenach publicznych wydała Państwowa Rada Ochrony Środowiska oraz Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.

REKOMENDACJA NR 17: PROGRAM PIELĘGNACJI DRZEW: NALEŻY BADAĆ DRZEWA W USTALONYCH ODSTĘPACH CZASU POD KĄTEM ZDROWOTNOŚCI, STABILNOŚCI ORAZ USTALAĆ ZALECANIA DOTYCZĄCE ICH EWENTUALNEJ PIELĘGNACJI.

Rekomendacja słuszna - Zadrzewienia zlokalizowane zarówno w pasa drogowych jak i na terenach zieleni miejskiej szczególnie te na obszarach starych dzielnic miasta, często stanowią drzewa wieloletnie, cenne przyrodniczo. Na ich stan zdrowotny mają wpływ różne czynniki: lokalizacja, ograniczenie wzrostu poprzez infrastrukturę naziemną i podziemną, dostęp do wody, stosowanie środków zimowego utrzymania dróg, gatunki nieodporne na zmiany klimatyczne, sąsiedztwo innych drzew objętych chorobami. Powyższe powoduje, że ich stan często wymaga interwencji człowieka. Zarząd Zieleni Miejskiej od lat realizuje zadanie pn. Program Ratowania Starych Cennych Drzew, w ramach którego prowadzone są prace związane z monitoringiem stanu zdrowotnego drzew, inwentaryzacją drzewostanu oraz określeniem i wykonaniem prac pielęgnacyjnych w drzewostanie. Ilość i zakres prac uzależniona jest od posiadanych środków finansowych dla tego zadania. Dla przykładu wizualna ocena drzew metodą VTA to koszt ok. 100 zł za jedno drzewo, diagnozowanie kondycji drzew z zastosowaniem tomografu akustycznego to koszt ok. 700 zł za jedno drzewo, próby obciążeniowe drzew to koszt ok. 1200 zł za jedno drzewo, wiązanie elastyczne drzew to koszt ok. 700 zł za jedno drzewo. Ponadto bardzo ważnym elementem opieki nad drzewami jest ochrona przed szkodnikami i chorobami, która w warunkach miejskich nie zawsze może być stosowana, chociażby z uwagi na sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej, ciągi komunikacyjne, miejsca rekreacji i odpoczynku mieszkańców. Zarząd Zieleni Miejskiej corocznie na ochronę drzew i krzewów przeznaczają ok. 150 tys. zł. W sytuacjach gdy nie możliwym jest zachowanie drzewa ze względu na zamieranie lub znacząco postępującą utratę żywotności, aby nie doprowadzić do zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz do utraty czy uszkodzenia mienia, stosowane jest systematyczne usuwanie drzew i zastępowanie ich rozrośniętymi egzemplarzami o gatunku i rozmiarze dostosowanym do miejsca, funkcji i warunków wzrostu.

REKOMENDACJA NR 18: NALEŻY PRZYGOTOWAĆ I UCHWALIĆ JEDEN „MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA WYBRANYCH OBSZARÓW PRZYRODNICZYCH MIASTA” DLA WSZYSTKICH TERENÓW ZIELENI NIEOBJĘTYCH DOTĄD PRZEZ MIEJSCOWE PLANY, KTÓRY WYŁĄCZAŁBY JE SPOD ZABUDOWY. OBJĘCIE PRZEZ MPZP POWINNO BYĆ POPRZEDZONE ZLECENIEM SZYBKIEGO ZINWENTARYZOWANIA TAKICH OBSZARÓW NA TERENIE MIASTA PRZEZ ZESPÓŁ SKŁADAJĄCY SIĘ Z PRZYRODNIKÓW ORAZ PRACOWNIKÓW MPU.

Uwzględnienie rekomendacji będzie wiązało się z trudnościami proceduralnymi oraz technicznymi, wynikającymi ze zbyt dużego obszaru opracowania i braku spójności przestrzennej.

Jednym z ważniejszych elementów polityki przestrzennej miasta jest ochrona terenów zieleni, w tym klinowo–pierścieniowego systemu zieleni oraz obszarów cennych przyrodniczo. Dzieje się to poprzez sporządzanie planów miejscowych. W Poznaniu powierzchnia terenów wyłączonych z zabudowy oraz terenów zieleni na obszarach o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania wg. Studium 2014 wynosi: 9489 ha, co stanowi 36% powierzchni miasta. Z czego:

- 6876 ha jest objętych obowiązującymi planami (co stanowi 72,5% powierzchni terenów wyłączonych z zabudowy oraz terenów zieleni na obszarach o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania wg. studium 2014),

- 1407 ha jest objętych planami w opracowaniu (co stanowi 14,8% powierzchni terenów wyłączonych z zabudowy oraz terenów zieleni na obszarach o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania wg. studium 2014).

Sumarycznie 8284 ha jest objętych obowiązującymi i opracowywanymi planami miejscowymi, co stanowi 87,3% powierzchni terenów wyłączonych z zabudowy oraz terenów zieleni na obszarach o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania wg. Studium 2014. Zatem do objęcia planami pozostało nam jedynie 12,7 %.

Przystąpienie do jednego planu obejmującego wszystkie tereny zieleni w mieście oznaczałoby przekreślenie dotychczasowych prac nad trwającymi procedurami planistycznymi, będącymi w różnym stopniu zaawansowania.

W Miejskiej Pracowni Urbanistycznej pracują nie tylko planiści i urbaniści, ale też eksperci różnych dziedzin, w tym z zakresu ochrony środowiska. Ponadto, każdy projekt miejscowego planu jest na odpowiednim etapie opiniowany ze wszystkimi jednostkami miejskimi, w tym z jednostkami odpowiedzialnymi za ochronę i kształtowanie środowiska naturalnego. Uwzględnienie rekomendacji w zakresie dodatkowych opracowań przyrodniczych będzie wiązało się ze znacznymi, dodatkowymi kosztami sporządzania poszczególnych planów.

REKOMENDACJA NR 19: OGRANICZYĆ KOSZENIE TRAW DO MINIMUM, ZAKŁADAĆ ŁĄKI MIEJSKIE.

Rekomendacja słuszna - Zarząd Zieleni Miejskiej wprowadził i wprowadza na bieżąco szereg zmian w zakresie projektowania i pielęgnacji zieleni na swoich terenach, przykładem tu może być: czasowe ograniczenie koszenia większości zarządzanych obiektów w miesiącach letnich, rezygnacja z koszenia części trawników (m.in. w parku Cytadela, Szachty, Park Edukacji Ekologicznej, park na osiedlu Tysiąclecia), ograniczenie koszenia do 1-2 razy w roku na części obiektów (m.in. teren przy ul. Estkowskiego), zamiana powierzchni trawnikowych na skupiny bylin, roślin okrywowych i krzewów (m.in. park Sołacki, park im. A. Wodziczki), wprowadzanie powierzchni na których wypróbowujemy mieszkankę traw z koniczyną, wprowadzanie łąk kwietno-bylinowych np. park Rataje. Działania te podyktowane są również ochroną ptaków w okresie lęgowym.

REKOMENDACJA NR 20: OGRANICZENIE KOSZENIE TRAW DO MINIMUM (Z ZACHOWANIEM ZAŁOŻEŃ ESTETYCZNYCH ORAZ DOSTOSOWANIEM DO DANEGO MIEJSCA), ZAKŁADANIE ŁĄK MIEJSKICH.

Rekomendacja słuszna - Zarząd Zieleni Miejskiej wprowadził i wprowadza na bieżąco szereg zmian w zakresie projektowania i pielęgnacji zieleni na swoich terenach, przykładem tu może być: czasowe ograniczenie koszenia większości zarządzanych obiektów w miesiącach letnich, rezygnacja z koszenia części trawników (m.in. w parku Cytadela, Szachty, Park Edukacji Ekologicznej, park na osiedlu Tysiąclecia), ograniczenie koszenia do 1-2 razy w roku na części obiektów (m.in. teren przy ul. Estkowskiego), zamiana powierzchni trawnikowych na skupiny bylin, roślin okrywowych i krzewów (m.in. park Sołacki, park im. A. Wodziczki), wprowadzanie powierzchni na których wypróbowujemy mieszkankę traw z koniczyną, wprowadzanie łąk kwietno-bylinowych np. park Rataje. Działania te podyktowane są również ochroną ptaków w okresie lęgowym.

REKOMENDACJA NR 21: EDUKACJA PRZYRODNICZA I KLIMATYCZNA MIESZKAŃCÓW JAKO SPOSÓB NA ICH PRZEKONANIE DO ZGODNEGO Z PRZYRODĄ SPOSOBU PROJEKTOWANIA I PIELĘGNOWANIA ZIELENI.

Rekomendacja słuszna - W ramach edukacji przyrodniczej w Poznaniu realizowanych jest wiele projektów, w tym także działania prowadzone cyklicznie od lat. Miasto Poznań oraz jednostki miejskie dokładają wszelkich starań do jej rozwoju. Przygotowano opracowania i informatory dla mieszkańców dotyczące m.in. ochrony drzew na placach budowy, zagadnień związanych z zakładaniem zielonych dachów, przewodniki po terenach cennych przyrodniczo w Poznaniu. Wykształcone i świadome społeczeństwo będzie szanowało otaczającą przyrodę. Zarząd Zieleni Miejskiej w swoich działaniach edukacyjnych m.in. umieszcza na swoich terenach tablice edukacyjno-informacyjne, np. park Cytańdela, park Edukacji Ekologicznej, a także piktogramy informacyjne na nawierzchni alejek, np. park Rataje. Szacunkowy koszt opracowania, wykonania i montażu tablicy informacyjnej to ok. 5 tys. zł. Zarząd Zieleni Miejskiej od kilku lat współpracuje z Uniwersytetem Przyrodniczym oraz Uniwersytetem Adama Mickiewicza, w zakresie edukacji studentów wydziałów kształtowania i ochrony środowiska, biologii oraz architektury krajobrazu, a także odwiedza i zaprasza przedszkolaków oraz uczniów szkół podstawowych, prowadząc zajęcia z edukacji przyrodniczej i ekologicznej, m.in. o roli pszczół w ekosystemie (pasieka miejska w parku Cytańdela). Od 2020 roku Zarząd Zieleni Miejskiej edukuje i informuje o swoich działaniach w mediach społecznościowych, poprzez Facebook. Zakład Lasów Poznańskich przeprowadza sadzenie lasów wraz z uczniami i mieszkańcami miasta, co przyczynia się do zwiększania świadomości ekologicznej uczestników. Podczas projektowania leśnej infrastruktury rekreacyjnej projekty podlegają opiniowaniu miejscowych Rad Osiedli, które przedstawiają swoje uwagi, ponadto na terenach leśnych są realizowane projekty zgłaszane przez mieszkańców w ramach Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego.

REKOMENDACJA NR 22: BUDOWANIE OGRODÓW DESZCZOWYCH NA SKWERACH CZY WZDŁUŻ CHODNIKÓW WYBRANYCH ULIC (TREND WIELU MIAST ŚWIATA).

Rekomendacja słuszna. W Poznaniu rozpoczęła działalność spółka Aquanet Retencja, zadaniem której m.in. będzie budowa ogrodów deszczowych. Ponadto Miasto Poznań w latach 2017-2022 uczestniczy w międzynarodowym projekcie CONNECTING NATURE w ramach Programu Horyzont 2020 – Inteligentne i zrównoważone miasta: wdrażanie innowacyjnych rozwiązań opartych na przyrodzie. Głównym celem projektu jest upowszechnianie rozwiązań opartych na przyrodzie – inspirowanych naturą [nature basen solutions – NBS], dzięki którym miasta rozwijają się w sposób zrównoważony, poprawiający jakość życia mieszkańców. Rozwiązania NBS wprowadzają do miast korzyści natury ekologicznej, ekonomicznej i społecznej, a także wspierają adaptację do zmian klimatu. Dzięki działaniom projektowym przewidziany jest rozwój usług w obszarze tzw. zielonej infrastruktury, obejmującej tereny zieleni. W ramach projektu rozwijana jest sieć naturalnych placów zabaw, mikro ekoinstalacje o charakterze edukacyjnym, ogrody pływające, ogrody otwarte, mechanizm wspierania przedszkoli w finansowaniu rozwiązań opartych na przyrodzie, katalog rozwiązań opartych na przyrodzie. Polskim partnerem projektu jest również Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Stała współpraca Miasta i Uniwersytetu przy realizacji projektu zapewnia ekspercki i badawczy wymiar przedsięwzięć realizowanych przez miasto, co przekłada się na ich kompleksowość i jakość.

REKOMENDACJA NR 23: OCHRONA WĘGLA, KTÓRY JEST ZABEZPIECZONY W TORFOWISKACH – KAŻDE TORFOWISKO/MOKRADŁO W MIEŚCIE POWINNO PODLEGAĆ WYJĄTKOWEJ OCHRONIE.

Rekomendacja słuszna - Na terenie rezerwatu Żurawiniec z inicjatywy Miasta Poznań podjęto próbę rewitalizacji obszaru objętego ochroną prawną polegającej na odtworzeniu naturalnych warunków gruntowo-wodnych oraz odtworzenia torfowiska. W tym celu zasilane są wodami opadowymi wody gruntowe Lasu Piątkowskiego w rejonie Rezerwatu. Wykonany został drenaż rozsączający wodę opadową pozyskaną z kolektorów kd, przebiegających w ulicach Łużyckiej i Jasna Rola. Woda pochodząca z kanałów burzowych przechodzi poprzez sieć drenów tłoczących wodę. Wokół Rezerwatu zaprojektowana została sieć rurociągów drenażu PCV rozsączającego wodę do gruntu. Celem podjętej rewitalizacji Rezerwatu Żurawiniec było przywrócenie jego równowagi hydrologicznej, co ma doprowadzić do odtworzenia tam roślinności torfowiskowej, zachowania bioróżnorodności i mikroklimatu. Z obserwacji wynika, że w całym Żurawińcu zaczęła pojawiać się woda – w rynnach polodowcowych, na torfowisku. Obecność płazów, kaczek stanowi jeden z pozytywnych sygnałów potwierdzających skuteczność podjętych działań.

REKOMENDACJA NR 24: POZOSTAWIĆ OBECNE ROD (RODZINNE OGRODY DZIAŁKOWE) NALEŻĄCE DO MIASTA.

Działania Miasta Poznań w zakresie relokacji rodzinnych ogrodów działkowych bazują na obowiązujących przepisach prawa, a w szczególności ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2176 t.j.). Zatem Miasto Poznań może inicjować działania związane z przenoszeniem ROD tylko wówczas, gdy spełnione są następujące przesłanki:

- zgodnie z art. 18 ust. 1 ww. ustawy, nieruchomości stanowiące ROD zostały przeznaczone na cel publiczny w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- zgodnie z art. 19 ust. 2 ww. ustawy, w przypadku, gdy prawo do nieruchomości, na której znajduje się ROD, zostało nabyte przez stowarzyszenie ogrodowe nieodpłatnie, właściciel nieruchomości może zgłosić do stowarzyszenia ogrodowego żądanie likwidacji ROD, o ile funkcjonowanie ROD jest sprzeczne z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obejmującym tę nieruchomość.

Realizacja działań Miasta Poznań (WGN) w przedmiotowym zakresie odbywa się w ramach zadania budżetowego pn. „Optymalizacja zasobu poprzez przeniesienie rodzinnych ogrodów działkowych (realizacja mpzp)”, uwzględniając ww. wymogi ustawowe. Zatem potocznie rozumiana likwidacja ROD obejmuje ich przeniesienie z terenów silnie zurbanizowanych na tereny bardziej sprzyjające wypoczynkowi i rekreacji. W tym miejscu należy podkreślić, że tereny rodzinnych ogrodów działkowych nie stanowią terenów ogólnodostępnych (jak np. parki i zieleńce).

Aktualnie prowadzone są działania związane z przeniesieniem ROD Zjednoczeni, zlokalizowanego przy ul. Olsztyńskiej na teren zamienny przy ul. Przy Lotnisku, który jest w trakcie urządzania w ramach zabezpieczonych na ten cel środków finansowych w budżecie / WPF Miasta Poznań.

Każdorazowo możliwość likwidacji / przeniesienia (części i/lub całości) rodzinnych ogrodów działkowych uwarunkowane jest:

- zapisami Studium / mpzp,

ODPOWIEDZI NA PROPOZYCJE REKOMENDACJI POZNAŃSKIEGO PANELU OBYWATELSKIEGO DO ZAGADNIENIA:
„JAK ZAADAPTOWAĆ LASY I TERENY ZIELENI W POZNANIU DO ZMIENIAJĄCEGO SIĘ KLIMATU?”

- zabezpieczeniem terenu zamiennego,
- zabezpieczeniem środków finansowych na pokrycie kosztów urządzenia terenu zamiennego,
- zabezpieczeniem środków finansowych na pokrycie kosztów odszkodowania na rzecz działkowców i Polskiego Związku Działkowców tytułem likwidacji ROD
- zabezpieczeniem środków finansowych na ewentualny wykup nieruchomości ROD stanowiących własność prywatną.

Na dzisiaj trudno jest jednoznacznie wskazać czy, w jakim zakresie oraz terminie nastąpi likwidacja / przeniesienie kolejnego rodzinnego ogrodu działkowego w kontekście realizacji ww. zadania budżetowego Miasta Poznań i jego polityki miejskiej.

W chwili obecnej zapisy Studium/mpzp umożliwiają przeniesienie części i/lub całości:

- ROD Olszynka przy ul. Sianowskiej,
- ROD Energetyk I przy ul. Św. Wincentego,
- ROD im. Marii Dąbrowskiej przy ul. Bukowskiej.

Bazując na kosztach prowadzonej obecnie likwidacji ROD Zjednoczeni i urządzenia terenu zamiennego przy ul. Przy Lotnisku można przyjąć, iż:

- średni koszt urządzenia 1 ha terenu zamiennego to ok. 1,65 mln zł,
- średni koszt likwidacji ROD (odszkodowanie dla działkowców i PZD) to ok. 1,05 mln zł/ 1 ha pow. ROD,
- średni koszt odszkodowania dla właściciela działki ogrodowej ROD to ok. 36 000 zł.

Dotychczasowe Studium z 2014 r. uwzględnia zachowanie ponad 90% łącznego obszaru rodzinnych ogrodów działkowych. Pozostała część w znacznej mierze przeznaczona jest na niezbędne cele, takie jak rozwój układu komunikacyjnego, a także uporządkowanie zabudowy, np. przedłużenie Alej Solidarności w kierunku Podolan, budowa linii tramwajowej na Osiedle Kopernika, przedłużenie instalacji nawigacyjnych lotniska Poznań Ławica, budowa linii kolejowej do lotniska Poznań Ławica itp.

Należy też pamiętać, że poza pozytywną, rekreacyjną funkcją przeznaczoną dla ich właścicieli, Rodzinne Ogrody Działkowe posiadają również negatywne oddziaływania. Stanowią one zamknięte enklawy, dostępne jedynie dla wybranej grupy mieszkańców, dzielące dzielnice mieszkaniowe i wydłużające dojścia do sąsiednich osiedli. Poza brakiem dostępu, często są uciążliwe dla okolicznych mieszkańców. Pomimo zakazów lokalizacji budynków mieszkalnych na terenach ROD, częstym zjawiskiem są zamieszkane na stałe przebudowane domy rekreacyjne, które poprzez braki w infrastrukturze technicznej funkcjonują z nieprzystosowanymi szambami, a ogrzewane są piecami na paliwa stałe.

REKOMENDACJA NR 25: NIE BETONOWAĆ CENTRUM, STARY RYNEK, WARTY, SZACHTY, ŚWIERCZEWO NA PRZYKŁAD. MOŻNA DUŻO ZROBIĆ NA TERENIE ŚWIERCZEWA, UL.SĘPOŁOWSKIEJ, CMENTARZ NA SAMOTNEJ.

Rekomendacja jest realizowana przy rewaloryzacji płyty Starego Rynku.

Miasto Poznań realizuje zadanie dotyczące rewaloryzacji płyty Starego Rynku w Poznaniu wraz z przekształceniem fragmentu bloku śródmiejowego (ul. Jana Baptisty Quadro) w pasaż kultury. Wartość projektu to na dzień dzisiejszy kwota ponad 90 mln zł, w tym blisko 30 mln zł ze środków europejskich. Zakres projektu obejmuje: wymianę nawierzchni i infrastruktury podziemnej, wraz z systemem odprowadzania wód

deszczowych; wprowadzenie zieleni i małej architektury, dodatkowego oświetlenia oraz utworzenie pasażu kultury w ul. J.B.Quadro.

Stary Rynek stanowi nieocenioną wartość zarówno dla mieszkańców, jak i władz Miasta, a świadomość delikatności materii, z jaką mamy do czynienia i odpowiedzialności za wspólną przestrzeń sprawiły, że przygotowania do inwestycji rewaloryzacji rynku trwają już ponad 7 lat. Czynione w tym okresie analizy i badania miały na celu stworzenie optymalnego projektu uwzględniającego wymiar historyczny, kulturowy, społeczny, użytkowy i ekonomiczny tej przestrzeni. Tak jak zmieniała się przestrzeń, tak ewoluowało podejście do funkcjonującego w niej człowieka i chęć zrozumienia jego potrzeb. Dzięki zwiększonej wrażliwości i empatii spoglądamy dziś na miejsca, analizując nie tylko ich wygląd, ale także dostępność, w szczególności w aspekcie osób z niepełnosprawnościami. Ta sama wrażliwość każe nam poszukiwać rozwiązań umożliwiających tym osobom udział w życiu społecznym i korzystanie z przestrzeni.

Choć obecnie w publicznej przestrzeni Starego Rynku nie są obecne żadne rośliny w gruncie, to w założeniach w zakresie rewaloryzacji tej przestrzeni uwzględnione zostały elementy związane z retencją oraz wprowadzeniem zieleni. Ze względu na permanentne zalewanie nieruchomości zlokalizowanych przy Starym Rynku podczas intensywnych opadów deszczu wykonane zostanie rozdzielanie kanalizacji ogólnospławnej na deszczową i sanitarną oraz zbudowane zostaną zbiorniki retencyjne gromadzące wodę opadową. Woda ta będzie wykorzystywana do podlewania zieleni, która pojawi się na rynku w formie trzech zielonych wysp (zaznaczonych na zielono na powyższym schemacie). Powierzchnia biologicznie czynna na płycie rynku wyniesie ok. 250 m². Wyspy zieleni formowane będą w postaci nowoczesnych klombów - zieleni sadzona zostanie w gruncie, na różnych poziomach, wyniesiona na min. 30-40 cm do 80 cm. Pod drzewami wkomponowane zostaną siedziska.

Również przy innych projektach związanych z rewaloryzacją przestrzeni publicznej w centrum Miasta zieleni traktowana jest priorytetowo. Przykładem może być np. przebudowa rynku Łazarskiego, gdzie pojawi ponad 50

nowych drzew (przed przebudową było ich 33), i nieznacznie wzrośnie powierzchnia biologiczna zieleni niskiej z 1206 do 1241 m.

Na placu Kolegiackim, w ramach przebudowy zwiększona została liczba drzew – zasadzonych już zostało 18 drzew, w tym 14 rozłożystych, wielopiennych platanów klonolistnych. Przed przebudowaną na tym terenie było 13 drzew (10 z nich zostało przesadzonych). Powierzchnia biologiczna czynna na tym miejskim placu, stanowić będzie ponad 520m².

W projekcie Program Centrum głównym założeniem przedstawionym w zwycięskiej pracy konkursowej było założenie związane z zielenią – wprowadzenie dużej ilości drzew w obszar centrum. Założeniem projektowym było przebudowanie torowisk tramwajowych i uspokojenie ruchu samochodowego, przywrócenie swobodnego ruchu pieszego oraz wprowadzenie kompozycji wielobarwnej zieleni, mającej na celu stworzenie współczesnej miejskiej wersji ogrodu o elastycznej funkcji. Projektowana infrastruktura i sieć podziemna jest dostosowana do projektowanych szpalerów drzew.

Ponadto wskazane do wdrożenia jest również wprowadzanie w nowych inwestycjach / rozszczelnienie istniejących nawierzchni betonowych / asfaltowych/ syntetycznych i zastępowanie ich naturalnymi nawierzchniami przepuszczającymi wodę deszczową / bądź użycie utwardzających rozwiązań takich jak nawierzchnia z kostki brukowej z wypustkami, które pozwalają na przerastanie trawy i odprowadzenie wody lub kraty z tworzywa sztucznego. Takie rozwiązanie jest również stosowane w ramach działań BKPiRM dot. projektowania przedszkolnych ogrodów (Naturalne place zabaw) oraz szkół (Szkoła wśród zieleni).

Szacunkowy koszt wdrożenia:

Wartość projektu dotyczącego rewaloryzacji płyty Starego Rynku to na dzień dzisiejszy kwota ponad 90 mln zł, w tym blisko 30 mln zł ze środków europejskich. Natomiast szacunkowy koszt wdrożenia w projektach rozwiązań polegających na zastępowaniu nawierzchni betonowych naturalnymi nawierzchniami przepuszczającymi wodę możliwy jest do określenia wyłącznie w przypadku posiadania konkretnych parametrów danego projektu oraz na podstawie analizy możliwości zastosowania tego typu rozwiązań w danym przypadku. Należy uwzględnić, że koszt rozszczelniania może być dość wysoki, jednak w kontekście wprowadzanych opłat za deszczówkę oraz oczywiście konsekwencji ekologicznych (postępujące osuszanie wód gruntowych) powinien być rozpatrywany w kategorii kosztu koniecznego do poniesienia w sytuacji adaptacji do zmian klimatu.

Wskazanie innego odpowiedzialnego organu za realizację danej rekomendacji, jeśli nie leży ona w kompetencjach Miasta Poznania: Podmioty zajmujące się przygotowaniem i projektowaniem inwestycji w mieście.

Jednak jest to rekomendacja zbyt ogólna, zakładająca jeden sposób postępowania dla wielu różnych obszarów miasta, przez co niemożliwa do realizacji.

Polityka przestrzenna miasta Poznania nie zakłada "betonowania" ww. obszarów. Należy mieć świadomość, że pewne elementy zagospodarowania takie jak chodniki czy śródmiejskie ścieżki rowerowe wymagają utwardzenia. Z kolei Stary Rynek jest przestrzenią publiczną. Jego kształt oraz forma urbanistyczno-architektoniczna są wypadkową nawarstwień historycznych. Realizacja posadzki musi być dostosowana do głównego przeznaczenia – placu miejskiego. Stąd możliwości wprowadzenia innych, niż utwardzone, form zagospodarowania są bardzo ograniczone. Problematyka zagospodarowania obszaru międzywała rzeki Warty powinna uwzględniać rekreacyjne formy wykorzystania przestrzeni. Dolina Warty nie będzie „betonowana”, a niezbędne utwardzenia związane będą z realizacją infrastruktury sportowej, Wartostrady, dojść dla pieszych oraz transportu wodnego (slipy, pomosty itp.).

Sposób zagospodarowania danego terenu określa Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego. Z wymienionych obiektów Zarząd Zieleni Miejskiej administruje Szachtami. Od przejęcia tego terenu naszemu Zarządowi przyświeca jeden cel - nie niszczyć tego co stworzyła przyroda, umożliwiając jednocześnie dostosowanie terenu do bezpiecznego podziwiania przyrody w mieście. Swoje działania kumulujemy przede wszystkim na skanalizowaniu ruchu pieszo-rowerowego i ograniczeniu antropopresji, dla przykładu w przypadku Szacht mieszkańcy docenili potencjał tego miejsca i w Poznańskim Budżecie Obywatelskim zgłoszowali za wybudowaniem wieży widokowej. Przy współudziale Rad Osiedli Zarząd Zieleni Miejskiej tworzy miejsca cenne przyrodniczo i przyjazne mieszkańcom.

ZDM realizuje rekomendację wykonując odbruki szczególnie w śródmieściu, w miejscach w których przestrzeń nie jest wykorzystywana pod inne funkcje a deficyt zieleni jest duży. Należy pamiętać, że zadania takie wymagają często nowego projektu organizacji ruchu bądź przebudowy ulicy.

REKOMENDACJA NR 26: OBSZARY TRAWNIKÓW W MIEŚCIE KOSIĆ RZADKO. WYZNACZYĆ JAK NAJWIĘCEJ OBSZARÓW KOSZONYCH RAZ DO DWÓCH RAZY W ROKU. W TEN SPOSÓB POWSTANĄ ŁĄKI MIEJSKIE, Z KOLOROWYMI KWIATAMI, DOSTARCZAJĄCYMI POKARMU OWADOM I CIESZĄCYMI SVOIM WYGLĄDEM LUDZI. BRAK KOSZENIA OGRANICZY EMISJĘ CO₂ I SPALIN DO ATMOSFERY, ZAOSZCZĘDZI PIENIĄDZE NA PALIWO, SPRZĘT I LUDZI ORAZ NA WYWOŻENIE I SKŁADOWANIE KOSZONEJ BIOMASY.

Rekomendacja słuszna - Zarząd Zieleni Miejskiej wprowadził i wprowadza na bieżąco szereg zmian w zakresie projektowania i pielęgnacji zieleni na swoich terenach. Przykładem może być rezygnacja z koszenia części trawników i wygrabiania liści (m.in. w parku Cytadela, Szachty, Park Edukacji Ekologicznej), ograniczenie koszenia do 1-2 razy w roku na części naszych obiektów, rezygnacja z usuwania liści z roślin okrywowych i bylin, zamiana powierzchni trawnikowych na skupiny bylin, roślin okrywowych i krzewów, wprowadzanie powierzchni na których wypróbowujemy mieszkankę traw z kończyną. W tym miejscu chcielibyśmy zwrócić uwagę, że najcenniejszym jest umożliwienie naturalnej sukcesji, w niewielkim tylko stopniu korygowanej przez ogrodników, gdyż poszczególne gatunki roślin dostosowują się i wybierają najlepsze dla nich warunki siedliskowe, przykładem może być fakt, iż po wysianiu mieszkanki kwietnej na danym terenie po 2-3 latach dominują dwa, trzy gatunki roślin, a pozostałe pojawiają się spontanicznie. Zarząd Zieleni Miejskiej wprowadził i wprowadza na bieżąco szereg zmian w zakresie projektowania i pielęgnacji zieleni na swoich terenach, przykładem tu może być czasowe ograniczenie koszenia większości naszych obiektów w miesiącach letnich, w okresie lęgowym, rezygnacja z koszenia części trawników (m.in. w parku Cytadela, Szachty, Park Edukacji Ekologicznej, park na osiedlu Tysiąclecia), ograniczenie koszenia do 1-2 razy w roku na części naszych obiektów (m.in. teren przy ul. Estkowskiego), zamiana powierzchni trawnikowych na skupiny bylin, roślin okrywowych i krzewów (m.in. park Sołacki, park im. A. Wodziczki), wprowadzanie powierzchni na których wypróbowujemy mieszkankę traw z kończyną, wprowadzanie łąk kwietno-bylinowych np. park Rataje.

REKOMENDACJA NR 27: OBSZARY PODLEGAJĄCE WYKASZANIU KOSIĆ MOŻLIWIE JAK NAJRZADZIEJ - RAZ DO DWÓCH RAZY W ROKU.

Rekomendacja słuszna - Zarząd Zieleni Miejskiej wprowadził i wprowadza na bieżąco szereg zmian w zakresie projektowania i pielęgnacji zieleni na swoich terenach. Przykładem może być rezygnacja z koszenia części trawników i wygrabiania liści (m.in. w parku Cytadela, Szachty, Park Edukacji Ekologicznej), ograniczenie

koszenia do 1-2 razy w roku na części naszych obiektów, rezygnacja z usuwania liści z roślin okrywowych i bylin, zamiana powierzchni trawnikowych na skupiny bylin, roślin okrywowych i krzewów, wprowadzanie powierzchni na których wypróbowujemy mieszankę traw z kończyną. W tym miejscu chcielibyśmy zwrócić uwagę, że najcenniejszym jest umożliwienie naturalnej sukcesji, w niewielkim tylko stopniu korygowanej przez ogrodników, gdyż poszczególne gatunki roślin dostosowują się i wybierają najlepsze dla nich warunki siedliskowe, przykładem może być fakt, iż po wysianiu mieszanki kwietnej na danym terenie po 2-3 latach dominują dwa, trzy gatunki roślin, a pozostałe pojawiają się spontanicznie. Zarząd Zieleni Miejskiej wprowadził i wprowadza na bieżąco szereg zmian w zakresie projektowania i pielęgnacji zieleni na swoich terenach, przykładem tu może być czasowe ograniczenie koszenia większości naszych obiektów w miesiącach letnich, w okresie lęgowym, rezygnacja z koszenia części trawników (m.in. w parku Cytadela, Szachty, Park Edukacji Ekologicznej, park na osiedlu Tysiąclecia), ograniczenie koszenia do 1-2 razy w roku na części naszych obiektów (m.in. teren przy ul. Estkowskiego), zamiana powierzchni trawnikowych na skupiny bylin, roślin okrywowych i krzewów (m.in. park Sołacki, park im. A. Wodziczki), wprowadzanie powierzchni na których wypróbowujemy mieszankę traw z kończyną, wprowadzanie łąk kwietno-bylinowych np. park Rataje.

REKOMENDACJA NR 28: FORTY MIEJSKIE NALEŻY TRAKTOWAĆ JAKO DOSTĘPNE DLA LUDZI STREFY PRZYRODY, MAGAZYNY WĘGLA, I NIE NALEŻY WYDAWAĆ ZGODY NA MASOWE WYCINANIE TAM DRZEW I KRZEWÓW.

Rekomendacja słuszna - Forty miejskie wchodzą w skład obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty "Fortyfikacje w Poznaniu" PLH300005, stanowią jedną z form ochrony przyrody. Obszary Natura 2000 to najmłodsza z form ochrony przyrody, wprowadzona w 2004 r. w Polsce jako jeden z obowiązków związanych z przystąpieniem naszego kraju do Unii Europejskiej. Obszary takie powstają we wszystkich państwach członkowskich, tworząc Europejską Sieć Ekologiczną obszarów ochrony Natura 2000. Forty objęte są również ochroną konserwatorską na mocy ustawy o ochronie zabytków. Na ich terenie obowiązują zakazy, w tym z zakresu ochrony gatunkowej z uwagi na występujące siedliska nietoperzy będące przedmiotem ochrony ustanowionych form ochrony przyrody.

W zakresie środków finansowych pochodzących z poszczególnych edycji PBO oraz środków finansowych Rad Osiedli, Wydział Gospodarowania Nieruchomościami podejmuje szereg działań mających na celu wykorzystanie potencjału fortów miejskich pod kątem udostępnienia tych obiektów mieszkańcom Poznania, w tym m.in.:

- Fort Ia – w ramach realizowanego projektu PBO pn. „Rewitalizacja Fortu Ia – otwarcie ruchu turystycznego”, pozyskano następującą dokumentację: „Inwentaryzację drzew i krzewów oraz projekt urządzenia zieleni na terenie Fortu Ia w Poznaniu”, „Ocenę stanu i zakresu prac porządkowych i zabezpieczających na obiekcie zabytkowym: Fort Ia w Poznaniu przeprowadzonych do dnia 1 września 2018 r.” oraz "Program niezbędnych prac ratunkowych dla Fortu Ia w Poznaniu", na podstawie których Inwestor zastępczy – ZKZL Sp. z o.o. zlecił sporządzenie programu funkcjonalno-użytkowego zagospodarowania Fortu Ia położonego w Poznaniu. W PFU niezbędne prace projektowe i roboty budowlane do wykonania na obiekcie oszacowano na 2.785.424,11 zł, na co tut. Wydział nie posiada środków budżetowych. Koszt zawartych umów: 75.043,00 zł. Wartość PBO: 440.000,00 zł.
- Fort IVa - w ramach realizowanych łącznie projektów PBO pn. „Forteczna zabawa na spacerze” oraz „Fort IVa - Zielone płuca Naramowic”, pozyskano program funkcjonalno-użytkowy wraz z koncepcją zagospodarowania terenu, na podstawie którego Inwestor zastępczy – ZKZL Sp. z o.o. zlecił opracowanie dokumentacji technicznej wielobranżowej zagospodarowania i uporządkowania przestrzeni wokół Fortu IVa położonego w Poznaniu, której sporządzanie obecnie jest w toku. Koszt zawartych umów: 65.928,00 zł. Wartość PBO: 895.000,00 zł.

- Fort IXa – WGN UMP zlecił wykonanie projektu budowlano-wykonawczego wraz z uzyskaniem decyzji pozwolenia na budowę dla wariantu nr 2 wskazanego w przygotowanej przez Politechnikę Poznańską „Ekspertyzie dotyczącej ustalenia przyczyn stagnowania wody w fosie Fortu IXa w Poznaniu”, którego sporządzenie obecnie jest w toku. Wcześniej pozyskano ww. wymienioną ekspertyzę. Koszt zawartych umów: 152.520,00 zł. Wartość zadania budżetowego: 255.350,00 zł.

Miejski Konserwator Zabytków zgodnie z kompetencją wydaje pozwolenia na wycinki drzew na terenie fortów z następujących powodów: ze względu na stan zdrowotny drzew (drzewa zamierające lub martwe), ze względu na bezpieczeństwo osób przebywających na terenie obiektu, jak również ze względu na zagrożenie dla historycznej budowli fortecznej - część drzew wrasta w mury, trwale je uszkadzając. Wspomniany zakres prac ma przede wszystkim charakter porządkowy, związany z właściwym utrzymaniem obiektu zabytkowego. Wszystkie fortyfikacje w Poznaniu objęte są pełną ochroną konserwatorską, na mocy wpisu do rejestru zabytków pod numerem A 245 decyzją z dnia 25.05.1983 r. jako pozostałości fortyfikacji pruskich z końca XIX w. Na prowadzenie wszelkich prac na ich terenie należy uzyskać pozwolenie konserwatorskie.

Pełne udostępnienie obiektów fortecznych nie zawsze jest możliwe, przede wszystkim, ze względu na kwestie zachowania bezpieczeństwa.

Ze stanowiska konserwatorskiego nie jest wskazana sprzedaż obiektów fortecznych, stanowiących własność Miasta.

I jedno wyjaśnienie - Fort VIIA (bo chyba o niego tu chodzi, a nie o Fort VII czyli Muzeum Martyrologii Wielkopolan) był sprzedany deweloperowi przez Agencję Mienia Wojskowego, a nie przez Miasto.

REKOMENDACJA NR 29: FORTY MIEJSKIE NALEŻY OBJĄĆ CAŁKOWITĄ OCHRONĄ. TRAKTOWAĆ JAKO DOSTĘPNE DLA LUDZI Z ZACHOWANIEM ICH HISTORYCZNEGO CHARAKTERU I WALORÓW PRZYRODNICZYCH. (NIE NALEŻY WYDAWAĆ ZGODY NA MASOWE WYCINANIE DRZEW I KRZEWÓW NA TERENACH FORTÓW). NIE SPRZEDAWAĆ CENNYCH TERENÓW PRZYRODNICZYCH DEWELOPEROM (M.IN. FORTU VII).

Rekomendacja słuszna jednak nie może być w pełni realizowana z uwagi na niezgodność z przepisami prawa. - W skład obszaru Natura 2000 mającego znaczenie dla Wspólnoty o nazwie "Fortyfikacje w Poznaniu" PLH300005 wchodzi kompleks XIX-wiecznych budowli fortecznych (Forty: F I, F Ia, F II, F IIa, F III, F IIIa, F IV, F IVa, F V, F Va, F VI, F VIa, F VII, F VIIa, F VIII, F VIIIa, F IX, F Ixa, Cytadela - Fort Winiary- największy fort pierścienia fortyfikacji otaczających Poznań, oraz bunkier na Sołacz, bunkier przy ul. Wojska Polskiego, bunkier przy ul. Mazowieckiej). Powyższe obiekty, rozmieszczone wśród terenów zieleni Poznania, stanowią jedno z ważniejszych miejsc zimowania nietoperzy, gatunków objętych ochroną prawną. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, zgodnie z art. 27a i 32 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 55 ze zm.), sprawuje nadzór nad ww. obszarem, ustanowionym dla zapewnienia ochrony zagrożonym wyginięciem gatunkom i siedliskom przyrodniczym. Wszystkie nietoperze wymagają ochrony czynnej. Wśród najbardziej istotnych zagrożeń dla utrzymania miejsc hibernacji nietoperzy są zmiany sposobu użytkowania, wpływające na zmiany mikroklimatyczne wewnątrz obiektów (temperatury, wilgotności, przepływu powietrza) oraz niekontrolowana penetracja obiektów (płoszenie w okresie hibernacji). Należy maksymalnie ograniczać możliwość pojawienia się niekorzystnych zmian lub też wyłączać części obiektu (obejmującego przestrzeń wykorzystywane przez nietoperze) z użytkowania. Istotnym działaniem mającym wpływ na utrzymanie istniejących miejsc zimowania nietoperzy jest także utrzymanie zieleni wysokiej występującej wokół fortu, pełniącej funkcje rozpoznawalnego otoczenia i bazy żerowej.

Część z obiektów fortecznych należy do prywatnych inwestorów. Cały pierścień fortów zlokalizowanych na terenie Poznania jest objęty ochroną konserwatorską Miejskiego Konserwatora Zabytków. Poznańskie forty objęte są podwójną ochroną prawną. Jedną z nich jest obszar Natura 2000. Wobec czego wszelkie działania planistyczne dotyczące terenów fortów wymagają uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. Co więcej, w związku z wprowadzeniem tej formy ochrony przyrody ze względu na występowanie wewnątrz obiektów stref zimowania nietoperzy, w miesiącach zimowych ich użytkowanie jest znacznie ograniczone. Drugą formą ochrony jest wpis do rejestru zabytków. Wszystkie fortyfikacje w Poznaniu objęte są pełną ochroną konserwatorską, na mocy wpisu do rejestru zabytków pod numerem A 245 decyzją z dnia 25.05.1983 r. jako pozostałości fortyfikacji pruskich z końca XIX w. Wszystkie obiekty forteczne objęte są ochroną konserwatorską i wszelkie działania dotyczące tych obiektów muszą uzyskać akceptację Miejskiego Konserwatora Zabytków.

Zagrożeniem dla obiektów fortecznych jest rozrastająca się na nich zieleń. Korzenie drzew wrastając w mury, mogą doprowadzić do ich zniszczenia. Miejski Konserwator Zabytków, zgodnie z kompetencją, wydaje pozwolenia na wycinki drzew na terenie fortów z następujących powodów: ze względu na stan zdrowotny drzew (drzewa zamierające lub martwe), ze względu na bezpieczeństwo osób przebywających na terenie obiektu, jak również ze względu na zagrożenie dla historycznej budowli fortecznej - część drzew wrasta w mury, trwale je uszkadzając. Wspomniany zakres prac ma przede wszystkim charakter porządkowy, związany z właściwym utrzymaniem obiektu zabytkowego.

Pełne udostępnienie obiektów fortecznych nie zawsze jest możliwe, przede wszystkim, ze względu na kwestie zachowania bezpieczeństwa.

Ze stanowiska konserwatorskiego nie jest wskazana sprzedaż obiektów fortecznych, stanowiących własność Miasta.

I jedno wyjaśnienie - Fort VIIA (bo chyba o niego tu chodzi, a nie o Fort VII czyli Muzeum Martyrologii Wielkopolan) był sprzedany deweloperowi przez Agencję Mienia Wojskowego, a nie przez Miasto.

REKOMENDACJA NR 30: NIE SPRZEDAWAĆ CENNYCH TERENÓW PRZYRODNICZYCH DEWELOPEROM (M.IN. FORTU VII).

O przeznaczeniu nieruchomości i sposobie jej zagospodarowania co do zasady decydują obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które stanowią akty prawa miejscowego. W przypadku ustalenia przeznaczenia nieruchomości miejskiej przez taki plan jako terenów zieleni, terenów parkowych itd. nie podlegają one sprzedaży.

Fort VII jako teren o szczególnym znaczeniu historycznym oraz przyrodniczym tym bardziej nie podlega sprzedaży. Natomiast Fort VIIa stanowi własność prywatną.

REKOMENDACJA NR 31: ZWIĘKSZENIE OBSZARÓW CHRONIONYCH (OBECNIE OKOŁO 0,3% POWIERZCHNI MIASTA JEST OBJĘTE OCHRONĄ)

Rekomendacja słuszna - W związku z postępującą ekspansją terenów zurbanizowanych w Poznaniu jednym z działań koniecznych jest zachowanie i objęcie ochroną prawną terenów o szczególnych walorach

przyrodniczych (w tym m.in. unikatowe siedliska, flora i fauna o znaczącej wartości). Najcenniejsze zasoby przyrodnicze Miasta Poznania pokrywają się z istniejącym układem pierścieniowo-klinowym.

Na terenie Poznania od 10 lat systematycznie zwiększa się liczba i powierzchnia obszarów cennych przyrodniczo objętych ochroną prawną poprzez ustanawianie nowych form ochrony przyrody. Obecnie są 53 obiekty prawnie chronione o łącznej powierzchni 1474,86 ha.

Obszarowe formy ochrony przyrody stanowią 5,62% powierzchni miasta (a nie jak wskazano w materiale do rekomendacji 0,3 pow. Miasta), co stanowi ca 1/5 terenów zieleni w mieście.

Na terenie miasta Poznania znajdują się obecnie:

- 2 rezerwaty przyrody
- 3 obszary włączone do sieci Natura 2000 (2 częściowo: Biedrusko I Dolina Samicy),
- 1 obszar chronionego krajobrazu
- 10 użytków ekologicznych.

Ponadto, na terenie miasta Poznania występuje 37 pomników przyrody, w tym:

- 21 pojedynczych drzew,
- 8 alei,
- 5 grup drzew (łącznie 905 drzew),
- 3 głązy narzutowe.

Bardzo ważnym działaniem realizowanym przez Miasto dla zapewnienia ochrony terenom o największej wartości przyrodniczej i krajobrazowej, w tym enklawom zieleni przed nową zabudową jest egzekwowanie zapisów w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania obejmujących zasięgiem tereny klinów zieleni (załącznik graficzny wskazujący lokalizację przyjętych mpzp - dane MPU z 20.04.2021 r.). Zapisy mpzp skutecznie zapewniają ochronę formom ochrony przyrody w Poznaniu przed nową zabudową (w tym użytkow ekologicznym, rezerwatom). Spośród 10 użytków ekologicznych w Poznaniu - na 8 użytkach obowiązują mpzp uwzględniające zapisy o zakazie ich zabudowy.

Przyjęcie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest wyłączną kompetencją Rady Miasta, a jednostką opracowującą i zlecającą ww. opracowania – Miejska Pracownia Urbanistyczna w Poznaniu.

REKOMENDACJA NR 32: ZWIĘKSZENIE OBSZARÓW CHRONIONYCH Z OBECNYCH OK. 0,3% POWIERZCHNI MIASTA DO MOŻLIWIE MAKSYMALNEJ POWIERZCHNI. ZAKAZ PRZEZNACZANIA CHRONIONYCH TERENÓW ZIELONYCH POD NOWĄ ZABUDOWĘ.

Rekomendacja słuszna - W związku z postępującą ekspansją terenów zurbanizowanych w Poznaniu jednym z działań koniecznych jest zachowanie i objęcie ochroną prawną terenów o szczególnych walorach przyrodniczych (w tym m.in. unikatowe siedliska, flora i fauna o znaczącej wartości). Najcenniejsze zasoby przyrodnicze Miasta Poznania pokrywają się z istniejącym układem pierścieniowo-klinowym.

Na terenie Poznania od 10 lat systematycznie zwiększa się liczba i powierzchnia obszarów cennych przyrodniczo objętych ochroną prawną poprzez ustanawianie nowych form ochrony przyrody. Obecnie są 53 obiekty prawnie chronione o łącznej powierzchni 1474,86 ha.

ODPOWIEDZI NA PROPOZYCJE REKOMENDACJI POZNAŃSKIEGO PANELU OBYWATELSKIEGO DO ZAGADNIENIA:
„JAK ZAADAPTOWAĆ LASY I TERENY ZIELENI W POZNANIU DO ZMIENIAJĄCEGO SIĘ KLIMATU?”

Obszarowe formy ochrony przyrody stanowią 5,62% powierzchni miasta (a nie jak wskazano w materiale do rekomendacji 0,3 pow. Miasta), co stanowi ca 1/5 terenów zieleni w mieście.

Na terenie miasta Poznania znajdują się obecnie:

- 2 rezerваты przyrody
- 3 obszary włączone do sieci Natura 2000 (2 częściowo: Biedrusko I Dolina Samicy),
- 1 obszar chronionego krajobrazu
- 10 użytków ekologicznych.

Ponadto, na terenie miasta Poznania występuje 37 pomników przyrody, w tym:

- 21 pojedynczych drzew,
- 8 alei,
- 5 grup drzew (łącznie 905 drzew),
- 3 głązy narzutowe.

Bardzo ważnym działaniem realizowanym przez Miasto dla zapewnienia ochrony terenom o największej wartości przyrodniczej i krajobrazowej, w tym enklawom zieleni przed nową zabudową jest egzekwowanie zapisów w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania obejmujących zasięgiem tereny klinów zieleni (załącznik graficzny wskazujący lokalizację przyjętych mpzp - dane MPU z 20.04.2021 r.). Zapisy mpzp skutecznie zapewniają ochronę formom ochrony przyrody w Poznaniu przed nową zabudową (w tym użytkom ekologicznym, rezerwatami). Spośród 10 użytków ekologicznych w Poznaniu - na 8 użytkach obowiązują mpzp uwzględniające zapisy o zakazie ich zabudowy.

Przyjęcie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest wyłączną kompetencją Rady Miasta, a jednostką opracowującą i zlecającą ww. opracowania – Miejska Pracownia Urbanistyczna w Poznaniu.

REKOMENDACJA NR 33: ZAKAZ PRZEZNACZANIA TERENÓW ZIELONYCH POD NOWĄ ZABUDOWĘ

Rekomendacja jest niemożliwa do wprowadzenia, ponieważ jej zapis jest zbyt ogólny.

Jednym z ważniejszych elementów polityki przestrzennej miasta jest ochrona terenów zieleni, w tym klinowo–pierścieniowego systemu zieleni oraz obszarów cennych przyrodniczo. Dzieje się to poprzez sporządzanie planów miejscowych. W Poznaniu powierzchnia terenów wyłączonych z zabudowy oraz terenów zieleni na obszarach o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania wg. Studium 2014 wynosi: 9489 ha, co stanowi 36% powierzchni miasta. Z czego:

- 6876 ha jest objętych obowiązującymi planami (co stanowi 72,5% powierzchni terenów wyłączonych z zabudowy oraz terenów zieleni na obszarach o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania wg. Studium 2014),
- 1407 ha jest objętych planami w opracowaniu (co stanowi 14,8% powierzchni terenów wyłączonych z zabudowy oraz terenów zieleni na obszarach o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania wg. Studium 2014).

Sumarycznie 8284 ha jest objętych obowiązującymi i opracowywanymi planami miejscowymi, co stanowi 87,3% powierzchni terenów wyłączonych z zabudowy oraz terenów zieleni na obszarach o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania wg. Studium 2014. Zatem do objęcia planami pozostało nam jedynie 12,7 %.

Przystąpienie do jednego planu obejmującego wszystkie tereny zieleni w mieście oznaczałoby przekreślenie dotychczasowych prac nad trwającymi procedurami planistycznymi, będącymi w różnym stopniu zaawansowania. Każdy, z tworzonych w mieście Poznań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z nadrzędnymi przepisami prawa oraz z zasadami przyjętymi w mieście, przechodzi przez szczegółową procedurę ich sporządzania.

Dlatego też, założenia kształtujące przestrzeń powinny być formułowane w toku ustawowej procedury planistycznej.

Na każdym z etapów sporządzania dokumentów planistycznych, zapewniony jest udział społeczności lokalnej. Zarówno mieszkańcy miasta, Rady Osiedli, jak i pozostali zainteresowani biorą czynny udział w procesie planistycznym poprzez: co najmniej dwukrotne konsultacje społeczne, zbieranie wniosków, wyłożenie projektów dokumentów do publicznego wglądu i dyskusje publiczne oraz zbieranie uwag do projektów planów oraz studium.

Wszystkie wnioski, opinie i uwagi są szczegółowo analizowane na każdym z etapów sporządzania planów i studium. Przy rozstrzyganiu o sposobie ich uwzględnienia w projektach, brany jest pod uwagę szereg czynników mających wpływ na dany obszar. Należą do nich m.in. nadrzędne przepisy prawa, wytyczne z dokumentów wyższego rzędu, tj. m.in. plan zagospodarowania województwa, uwarunkowania środowiskowe i kulturowe, w tym wytyczne dla obszarów chronionych oraz wytyczne konserwatorskie. Istotna jest również struktura własności danego terenu, zamierzenia inwestycyjne właścicieli poszczególnych nieruchomości oraz oczekiwania okolicznych mieszkańców.

Sporządzając plany miejscowe oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, każdorazowo ważne są interesy publiczne oraz prywatne. Gotowy projekt stanowić powinien kompromis wypracowany przy udziale każdej z zainteresowanych stron. Przy jednoczesnym zapewnieniu funkcji publicznych, odpowiedniej dla danego obszaru infrastruktury komunikacyjnej oraz technicznej, zapewniać powinien również możliwość korzystania z prawa własności w sposób nie zaburzający istniejącego ładu przestrzennego danego miejsca.

Dlatego też, zawsze konieczne jest wyważenie interesu publicznego i prywatnego w taki sposób, żeby sąd administracyjny rozpatrujący ewentualną skargę na uchwałę w sprawie planu miejscowego nie uznał, iż doszło do nadużycia władztwa planistycznego, pozbawiającego właściciela możliwości zainwestowania jego terenu bez ważnego interesu publicznego.

REKOMENDACJA NR 34: W POZNANIU W KAŻDYM OBSZARZE ZIELENI MIEJSKIEJ URZĄDZONEJ (PARKU MIEJSKIM, ZIELEŃCU, SKWERZE ITP.) NALEŻY WPROWADZIĆ 3 STREFY UŻYTKOWANIA: A. STREFY PRZYRODY - OBSZAR NIEUŻYTKOWANY ZUPEŁNIE, Z NIEPRZYCINANYMI DRZEWAMI, KRZEWAMI, ROŚLINAMI ZIELNYMI, Z MARTWYMI DRZEWAMI, W KTÓRYCH PRACE OGRANICZONE SĄ DO USUWANIA ODPADÓW (ŚMIECI) I ELIMINACJI GATUNKÓW OBCYCH I INWAZYJNYCH. MIN. 10-30% KAŻDEGO OBSZARU ZIELENI MIEJSKIEJ. B. STREFY EKSTENSYWNEGO UŻYTKOWANIA: TRAWNIKI KOSZONE RAZ DO DWÓCH RAZY W ROKU, KRZEWY I DRZEWIA NIE PRZYCINANE LUB BARDZO RZADKO. MIN. 30-60% POWIERZCHNI. C. STREFY INTENSYWNEGO UŻYTKOWANIA - JAK DOTYCHCZAS: TRAWNIKI KOSZONE CZĘSTO, KRZEWY I DRZEWIA MOGĄ BYĆ PRZYCINANE. MAX. 40% POWIERZCHNI.

Rekomendacja słuszna - Zarząd Zieleni Miejskiej w swoim utrzymaniu posiada obiekty, w których wyznaczone są proponowane strefy o różnych stopniach użytkowania m.in. Park Cytadela, Szachty, park przy ul. Browarnej, park Edukacji Ekologicznej, użytek ekologiczny "Traszk Ratajskie", teren zieleni przy ul. Jasna Rola. Nasz Zarząd na bieżąco wprowadza zmiany w sposobie użytkowania obiektów poprzez m.in. modyfikację pielęgnacji trawników, skupin krzewów i roślin okrywowych. W utrzymaniu Zarządu Zieleni Miejskiej znajdują się również obiekty o znaczeniu historycznym, wpisane do rejestru zabytków lub położone w obszarze ochrony konserwatorskiej, których rys historyczny determinuje ich sposób zagospodarowania i poziom prowadzonej pielęgnacji.

REKOMENDACJA NR 35: W POZNANIU W OBSZARZE ZIELENI MIEJSKIEJ URZĄDZONEJ, W KTÓRYM JEST TO MOŻLIWE (PARKU MIEJSKIM, ZIELEŃCU, SKWERZE ITP.) NALEŻY WPROWADZIĆ 3 STREFY UŻYTKOWANIA: A. STREFY PRZYRODY - OBSZAR NIEUŻYTKOWANY ZUPEŁNIE, Z NIEPRZYCINANYMI DRZEWAMI, KRZEWAMI, ROŚLINAMI ZIELNYMI, Z MARTWYMI DRZEWAMI, W KTÓRYCH PRACE OGRANICZONE SĄ DO USUWANIA ODPADÓW (ŚMIECI) I ELIMINACJI GATUNKÓW OBCYCH I INWAZYJNYCH. MIN. 10-30% KAŻDEGO OBSZARU ZIELENI MIEJSKIEJ. B. STREFY EKSTENSYWNEGO UŻYTKOWANIA: TRAWNIKI KOSZONE RAZ DO DWÓCH RAZY W ROKU, KRZEWY I DRZEWIA NIE PRZYCINANE LUB BARDZO RZADKO. MIN. 30-60% POWIERZCHNI. C. STREFY INTENSYWNEGO UŻYTKOWANIA - JAK DOTYCHCZAS: TRAWNIKI KOSZONE CZĘSTO, KRZEWY I DRZEWIA MOGĄ BYĆ PRZYCINANE. MAX. 40% POWIERZCHNI.

Rekomendacja słuszna - Zarząd Zieleni Miejskiej w swoim utrzymaniu posiada obiekty, w których wyznaczone są proponowane strefy o różnych stopniach użytkowania m.in. Park Cytadela, Szachty, park przy ul. Browarnej, park Edukacji Ekologicznej, użytek ekologiczny "Traszk Ratajskie", teren zieleni przy ul. Jasna Rola. Nasz Zarząd na bieżąco wprowadza zmiany w sposobie użytkowania obiektów poprzez m.in. modyfikację pielęgnacji trawników, skupin krzewów i roślin okrywowych. W utrzymaniu Zarządu Zieleni Miejskiej znajdują się również obiekty o znaczeniu historycznym, wpisane do rejestru zabytków lub położone w obszarze ochrony konserwatorskiej, których rys historyczny determinuje ich sposób zagospodarowania i poziom prowadzonej pielęgnacji.

REKOMENDACJA NR 36: PRZEZ CAŁY ROK NIE USUWAĆ LIŚCI SPOD KRZEWÓW I DRZEW ROSNĄCYCH W GRUPACH, ZOSTAWIĆ JE DO NATURALNEGO ROZKŁADU.

Rekomendacja słuszna - Zarząd Zieleni Miejskiej wprowadził i na bieżąco wprowadza szereg zmian w zakresie wygrabiania liści, przykładem mogą być nasze obiekty w których wyznaczone są miejsca, gdzie nie wygrabia się liści m.in. Park Cytadela, Szachty, park przy ul. Browarnej, park Edukacji Ekologicznej, użytek ekologiczny "Traszk Ratajskie", park Maltański, park na osiedlu Chrobrego. Zarząd Zieleni Miejskiej zrezygnował z usuwania liści w skupinach roślin okrywowych i bylin. W utrzymaniu Zarządu Zieleni Miejskiej znajdują się również obiekty o znaczeniu historycznym, wpisane do rejestru zabytków lub położone w obszarze ochrony konserwatorskiej, których rys historyczny determinuje ich sposób zagospodarowania i poziom prowadzonej pielęgnacji. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na fakt, iż wygrabianie liści niejednokrotnie jest jedynym możliwym sposobem na ochronę roślin przed chorobami i szkodnikami w otwartych terenach publicznych m.in. szrotówek kasztanowcowiaczek na kasztanowcach czy plamistość zgorzelową platana wywołana grzybem *Apiognomonia venet*. Zarząd Dróg Miejskich we wszystkich miejscach, które nie spełniają funkcji reprezentacyjnej oraz tam,

gdzie liści nie jest zbyt dużo, pozostawiane są w terenach zieleni. Również grabienie liści na trawnikach realizowane jest w małym zakresie. Niestety, działania takie często spotykają się z niezrozumieniem mieszkańców i zarządców terenów graniczących z pasem drogowym.

REKOMENDACJA NR 37: W ZALEŻNOŚCI OD GATUNKU, PRZEZ CAŁY ROK NIE USUWAĆ LIŚCI SPOD KRZEWÓW I DRZEW ROSNĄCYCH W GRUPACH, W MIEJSCACH GDZIE NIE ZAGRAŻA TO BEZPIECZEŃSTWU ZOSTAWIĆ JE DO NATURALNEGO ROZKŁADU.

Rekomendacja słuszna - Zarząd Zieleni Miejskiej wprowadził i na bieżąco wprowadza szereg zmian w zakresie wygrabiania liści, przykładem mogą być nasze obiekty w których wyznaczone są miejsca, gdzie nie wygrabia się liści m.in. Park Cytadela, Szachty, park przy ul. Browarnej, park Edukacji Ekologicznej, użytek ekologiczny "Traszk Ratajskie", park Maltański, park na osiedlu Chrobrego. Zarząd Zieleni Miejskiej zrezygnował z usuwania liści w skupinach roślin okrywowych i bylin. W utrzymaniu Zarządu Zieleni Miejskiej znajdują się również obiekty o znaczeniu historycznym, wpisane do rejestru zabytków lub położone w obszarze ochrony konserwatorskiej, których rys historyczny determinuje ich sposób zagospodarowania i poziom prowadzonej pielęgnacji. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na fakt, iż wygrabianie liści niejednokrotnie jest jedynym możliwym sposobem na ochronę roślin przed chorobami i szkodnikami w otwartych terenach publicznych m.in. szrotówek kasztanowcowiaczek na kasztanowcach czy plamistość zgorzelową platana wywołana grzybem *Apiognomonia venet*. Zarząd Dróg Miejskich we wszystkich miejscach, które nie spełniają funkcji reprezentacyjnej oraz tam, gdzie liści nie jest zbyt dużo, pozostawiane są w terenach zieleni. Również grabienie liści na trawnikach realizowane jest w małym zakresie. Niestety, działania takie często spotykają się z niezrozumieniem mieszkańców i zarządców terenów graniczących z pasem drogowym.

REKOMENDACJA NR 38: UDOSTĘPNIENIE MAPY DRZEW W POSTACI ŁATWO DOSTĘPNYCH DLA MIESZKAŃCÓW MATERIAŁÓW ORAZ ZACHĘCANIE DO ZGŁASZANIA INFORMACJI NA TEMAT STANU DRZEW ROSNĄCYCH W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY, REALIZACJA SZKOLEŃ, SPOTKAŃ WEBINARÓW NA TEMAT SPOŁECZNEGO MONITORINGU STANU DRZEW.

Rekomendacja słuszna - Jedną z funkcji aplikacji do zarządzania zielenią na terenie miasta, szczegółowo omówionej poniżej, jest jej dostęp dla szeroko pojętej społeczności miasta. Aplikacja ta dla zainteresowanych tematem zadrzewień mieszkańców, ma w szczególności walor informacyjny. Z uwagi na planowaną regularną aktualizację danych, mieszkańcy będą mogli śledzić zmiany, móc ocenić działania realizowane w tym zakresie. W chwili obecnej aplikacja ta jest przedstawiana Radnym Miejskim reprezentującym społeczności poszczególnych dzielnic miasta Poznania. Zakłada się wykorzystywanie jej do prezentowania w trakcie spotkań z mieszkańcami zarówno zadań zrealizowanych jak i projektowanych.

ZGiKM Geopoz wraz z jednostkami miejskimi zajmującymi się ochroną zieleni, pracują nad aplikacją dotyczącą zarządzaniem zielenią w Poznaniu; sukcesywnie wprowadzane są dane dotyczące terenów zarządzanych przez jednostki miejskie, których zadaniem jest zarządzanie terenami zielonymi zarówno zlokalizowanymi w pasach drogowych oraz tych stanowiących: skwery, parki, zieleńce itp. miejsca zagospodarowane zielenią, a także lasy miejskie. Aplikacja ta będzie zawierać: informacje na temat zinventaryzowanych drzew na terenie miasta (w tym gatunki, zaplanowane działania, stan zdrowotny, projekty), informacje o wydanych zezwoleniach na usunięcie drzew wraz z nasadzeniami zastępczymi (w tym ich liczby i gatunków). Ww. aplikacja ma służyć:

- jednostkom miejskim, które zarządzają zielenią w mieście (ZZM, ZDM, ZLP);

- jednostkom miejskim wydającym decyzje administracyjne w zakresie warunków zabudowy i pozwolenia na budowę – jako materiał informacyjny;
- jednostkom miejskim wydającym zezwolenia na usuwanie drzew lub krzewów – jako baza danych dotycząca: drzew znajdujących się na danym obszarze, drzew objętych decyzją zezwalającą na ich usunięcie, planowanych i zrealizowanych nasadzeń stanowiących kompensację przyrodniczą, potencjalnych miejsc do wykorzystania przez wnioskujących o zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów do zrealizowania nasadzeń zastępczych;
- jednostkom miejskim realizującym projekty związane z ochroną i kształtowaniem zieleni w mieście, jako miejsce prezentacji ich planów i działań na każdym stadium realizacji projektu;
- wszystkim zainteresowanym – inwestorom, projektantom, organizacjom społecznym i ekologicznym, każdemu mieszkańcowi miasta w formie dodatkowych warstw udostępnionych na Portalu Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Poznania.

Dzięki aplikacji zarządzania zielenią w mieście, która będzie wyposażona w dane inwentaryzujące zadrzewienia w mieście, a dodatkowo będzie wyposażona w informacje, np. dotyczące infrastruktury podziemnej czy bliskości zabudowy, w przystępny sposób będzie można zidentyfikować lokalizację istniejących zadrzewień, obszarów, w których zieleni brakuje, ocenić możliwości zlokalizowania nowych nasadzeń, czy koniecznych do zastosowania rozwiązań i działań pozwalających na poprawę. Miasto, w tym jednostki odpowiedzialne za ochronę środowiska i zarządzanie zielenią, od lat zauważa skutki zmieniającego się klimatu; między innymi powstawanie wysp ciepła, pogarszanie się stanu powietrza i niedobory wód gruntowych. Dlatego działania Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska oraz jednostek podległych zmierzają nie tylko do utrzymania w obecnym stanie zadrzewień na terenie miasta, ale również do systematycznego poszerzania terenów przeznaczonych pod zielen miejską oraz dokładają starań, aby usuwana zieleń była rekompensowana nowymi nasadzeniami. Moratorium na wycinkę drzew jest potrzebnym apelem uświadamiającym społeczeństwu jak cenne są drzewa dla naszego środowiska. Nie można przy tym jednak zapominać, że miasto pełni inne, ważne funkcje. Dlatego przy wprowadzaniu moratorium należy pamiętać o zrównoważonym rozwoju, dzięki któremu miasto będzie mogło się rozwijać, pamiętając jednocześnie o ograniczaniu zużycia zasobów przyrodniczych i dbałość o wzrost bioróżnorodności.

REKOMENDACJA NR 39: UDOSTĘPNIENIE MAPY DRZEW W POSTACI ŁATWO DOSTĘPNEJ DLA MIESZKAŃCÓW STRONY I APLIKACJI. ZACHĘCANIE DO ZGŁASZANIA INFORMACJI NA TEMAT STANU DRZEW ROSNĄCYCH W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY, REALIZACJA SZKOLEŃ, SPOTKAŃ WEBINARÓW NA TEMAT SPOŁECZNEGO MONITORINGU STANU DRZEW.

Rekomendacja słuszna - Jedną z funkcji aplikacji do zarządzania zielenią na terenie miasta, szczegółowo omówionej poniżej, jest jej dostęp dla szeroko pojętej społeczności miasta. Aplikacja ta dla zainteresowanych tematem zadrzewień mieszkańców, ma w szczególności walor informacyjny. Z uwagi na planowaną regularną aktualizację danych, mieszkańcy będą mogli śledzić zmiany, móc ocenić działania realizowane w tym zakresie. W chwili obecnej aplikacja ta jest przedstawiana Radnym Miejskim reprezentującym społeczności poszczególnych dzielnic miasta Poznania. Zakłada się wykorzystywanie jej do prezentowania w trakcie spotkań z mieszkańcami zarówno zadań zrealizowanych jak i projektowanych.

ZGiKM Geopoz wraz z jednostkami miejskimi zajmującymi się ochroną zieleni, pracują nad aplikacją dotyczącą zarządzaniem zielenią w Poznaniu; sukcesywnie wprowadzane są dane dotyczące terenów zarządzanych przez jednostki miejskie, których zadaniem jest zarządzanie terenami zielonymi zarówno zlokalizowanymi w pasach drogowych oraz tych stanowiących: skwery, parki, zieleńce itp. miejsca zagospodarowane zielenią, a także lasy miejskie. Aplikacja ta będzie zawierać informacje na temat zinwentaryzowanych drzew na terenie miasta (w

tym gatunki, zaplanowane działania, stan zdrowotny, projekty), informacje o wydanych zezwoleniach na usunięcie drzew wraz z nasadzeniami zastępczymi (w tym ich liczby i gatunków). Ww. aplikacja ma służyć:

- jednostkom miejskim, które zarządzają zielenią w mieście (ZZM, ZDM, ZLP);
- jednostkom miejskim wydającym decyzje administracyjne w zakresie warunków zabudowy i pozwolenia na budowę – jako materiał informacyjny;
- jednostkom miejskim wydającym zezwolenia na usuwanie drzew lub krzewów – jako baza danych dotycząca: drzew znajdujących się na danym obszarze, drzew objętych decyzją zezwalającą na ich usunięcie, planowanych i zrealizowanych nasadzeń stanowiących kompensację przyrodniczą, potencjalnych miejsc do wykorzystania przez wnioskujących o zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów do zrealizowania nasadzeń zastępczych;
- jednostkom miejskim realizującym projekty związane z ochroną i kształtowaniem zieleni w mieście, jako miejsce prezentacji ich planów i działań na każdym stadium realizacji projektu;
- wszystkim zainteresowanym – inwestorom, projektantom, organizacjom społecznym i ekologicznym, każdemu mieszkańcowi miasta w formie dodatkowych warstw udostępnionych na Portalu Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Poznania.

Dzięki aplikacji zarządzania zielenią w mieście, która będzie wyposażona w dane inwentaryzujące zadrzewienia w mieście, a dodatkowo będzie wyposażona w informacje, np. dotyczące infrastruktury podziemnej czy bliskości zabudowy, w przystępny sposób będzie można zidentyfikować lokalizację istniejących zadrzewień, obszarów, w których zieleni brakuje, ocenić możliwości zlokalizowania nowych nasadzeń, czy koniecznych do zastosowania rozwiązań i działań pozwalających na poprawę. Miasto, w tym jednostki odpowiedzialne za ochronę środowiska i zarządzanie zielenią, od lat zauważa skutki zmieniającego się klimatu; między innymi powstawanie wysp ciepła, pogarszanie się stanu powietrza i niedobory wód gruntowych. Dlatego działania Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska oraz jednostek podległych zmierzają nie tylko do utrzymania w obecnym stanie zadrzewień na terenie miasta, ale również do systematycznego poszerzania terenów przeznaczonych pod zielen miejską oraz dokładają starań, aby usuwana zielen była rekompensowana nowymi nasadzeniami. Moratorium na wycinkę drzew jest potrzebnym apelem uświadamiającym społeczeństwu jak cenne są drzewa dla naszego środowiska. Nie można przy tym jednak zapominać, że miasto pełni inne, ważne funkcje. Dlatego przy wprowadzaniu moratorium należy pamiętać o zrównoważonym rozwoju, dzięki któremu miasto będzie mogło się rozwijać, pamiętając jednocześnie o ograniczaniu zużycia zasobów przyrodniczych i dbałość o wzrost bioróżnorodności.

REKOMENDACJA NR 40: PROPAGOWANIE NATURALNEGO ODNOWIENIA LASU.

Rekomendacja słuszna - Odnowienie naturalne umożliwia tworzenie bogatszego genetycznie drzewostanu, urozmaiconego przestrzennie i piętrowo. Należy mieć jednak na uwadze fakt, iż odnowienie naturalne należy propagować tam, gdzie jest to możliwe, ponieważ występowanie gatunków takich jak czeremcha amerykańska czy trzcinnik wykluczają powstanie takiego odnowienia. Zakład Lasów Poznańskich popiera rekomendację dotyczącą propagowania naturalnego odnowienia lasu w drzewostanach w których jest to możliwe do realizacji. Koszty realizacji w ramach prowadzonej gospodarki leśnej i wykonywanych cięć pielęgnacyjnych i odnowieniowych, zależne od rozmiaru wykonywanych zabiegów i wynosi: 200-600 tys. zł na rok.

REKOMENDACJA NR 41: ZAGOSPODAROWANIE ZIELENIĄ WSZYSTKICH CZĘŚCI CHODNIKÓW, NA KTÓRYCH NIE MOŻNA PARKOWAĆ (NP. MIEJSCA W OKOLICY PRZEJŚĆ

„JAK ZAADAPTOWAĆ LASY I TERENY ZIELENI W POZNANIU DO ZMIENIAJĄCEGO SIĘ KLIMATU?”

DLA PIESZYCH, CZĘŚCI CHODNIKÓW "ZASTAWIONYCH" SŁUPKAMI Z INNYCH POWODÓW). DUŻO TAKICH MIEJSC POJAWIŁO SIĘ W ZWIĄZKU Z TWORZENIEM STREF PŁATNEGO PARKOWANIA NA WILDZIE I ŁAZARZU. ZWIĘKSZAJĄ ONE POWIERZCHNIĘ KAMIENNEJ PUSTYNI. ZIELEŃ O WYSOKOŚCI 50 - 80CM I DRZEWA NIE BĘDĄ ZASŁANIAĆ WIDOCZNOŚCI A ZŁAGODZĄ UPAŁ I DADZĄ KOMFORT MIESZKAŃCOM.)

Rekomendacja słuszna, uwarunkowana zgodnością z przepisami drogowymi.

REKOMENDACJA NR 42: ZAGOSPODAROWANIE ZIELENIĄ WSZYSTKICH CZĘŚCI CHODNIKÓW, NA KTÓRYCH NIE MOŻNA PARKOWAĆ (NP. MIEJSCA W OKOLICY PRZEJŚĆ DLA PIESZYCH, CZĘŚCI CHODNIKÓW "ZASTAWIONYCH" SŁUPKAMI Z INNYCH POWODÓW). ZROBIENIE TEGO, PRZY UWZGLĘDNIENIU BEZPIECZNEJ WYSOKOŚCI ZIELENI, KTÓRA NIE BĘDZIE ZASŁANIAĆ WIDOCZNOŚCI A ZŁAGODZI UPAŁ I DA KOMFORT MIESZKAŃCOM.

Rekomendacja słuszna, uwarunkowana zgodnością z przepisami drogowymi.

REKOMENDACJA NR 43: ZACHOWANIE JAKO TERENU ZIELENI CO NAJMNIEJ 50 % OBSZARU PO OGRÓDKACH DZIAŁKOWYCH POMIĘDZY UL. HETMAŃSKĄ, GÓRECKĄ, KRAUTHOFERA I DMOWSKIEGO

O przeznaczeniu nieruchomości i sposobie jej zagospodarowania co do zasady decydują obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które stanowią akty prawa miejscowego. Dla części przedmiotowego terenu obowiązuje mpzp w rejonie ulic: Hetmańskiej, R. Dmowskiego, J. Krauthofera – Krotowskiego i projektowanej Nowej Opolskiej w Poznaniu, zgodnie z którym: W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ustala się: (...) zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów, z uwzględnieniem przepisów odrębnych.

Dla pozostałej części tego terenu obowiązuje mpzp Rejon ulic Hetmańskiej i Góreckiej w Poznaniu, zgodnie z którym: W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ustala się: zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów.

Funkcja wiodąca dla obszaru obu planów to zabudowa usługowa. Od Planu Ogólnego w 1994 r., poprzez dokumenty planistyczne sporządzane w kolejnych latach, do uchwalenia obowiązujących planów, teren ten predysponowany był do lokalizacji zabudowy. Oba plany przeszły, zgodnie z ustawą, całą procedurę formalno-prawną, w tym konsultacje społeczne oraz wyłożenia do publicznego wglądu.

Ważnym aspektem jest struktura własności terenu. Zdecydowana większość gruntów należy do prywatnych inwestorów. Ewentualna zmiana przeznaczenia, wiązałaby się z ponowną procedurą sporządzania planu, a w przypadku jego uchwalenia, z wypłatą odszkodowań na rzecz prywatnych właścicieli nieruchomości, z racji na spadek wartości nieruchomości wynikający z wprowadzenia ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości.

REKOMENDACJA NR 44: NALEŻY ZINWENTARYZOWAĆ I ZBUDOWAĆ OPARTĄ O SYSTEMY GEOINFORMACYJNE (GIS) BAZĘ DANYCH O DRZEWACH. W BAZIE BYŁYBY DOSTĘPNE INFORMACJE O KAŻDYM DRZEWIE: Z HISTORIĄ JEGO STANU ZDROWIA I PIELĘGNACJI. BAZA POWINNA BYĆ DOSTĘPNA PUBLICZNIE. DRZEWA NALEŻY OZNAKOWAĆ DYSKRETNymi ZNACZKAMI Z NUMERAMI, DZIĘKI CZEMU KAŻDY MIESZKANIEC ŁATWO BĘDZIE MÓGŁ ODNALEŹĆ DANE DRZEWO W BAZIE DANYCH.

Zasadna rekomendacja dla odnawiania i aktualizowania bazy dostępnej dla mieszkańców. Baza danych o drzewach, zinwentaryzowana i zbudowana w oparciu o systemy geoinformacyjne stanowi podstawę i jest jej nieodzownym elementem przy tworzeniu aplikacji dotyczącej zarządzania zielenią na terenie miasta Poznania przygotowywaną przez ZGiKM Geopoz we współpracy z jednostkami organizacyjnymi Miasta.

REKOMENDACJA NR 45: W PRZYPADKU WYCINKI PLANOWANEJ NA OBSZARZE CENNYM PRZYRODNICZO /STREFY PRZYRODY ORAZ W JEGO SĄSIEDZTWIE NALEŻY ZAWSZE POZOSTAWIĆ MARTWE DRZEWO NA JEGO TERENIE DO NATURALNEGO ROZKŁADU.

Zakład Lasów Poznańskich rekomenduje pozostawianie martwego drewna w całych lasach komunalnych w jak największej ilości bezpiecznej dla lasów położonych na terenach zurbanizowanych i zwiększanie jego udziału, z zastrzeżeniem, iż musi być ona dostosowana i uzależniona względami zachowania bezpieczeństwa pożarowego, zachowania bezpieczeństwa przy drogach i ścieżkach leśnych, występowania szkodników wtórnych oraz strukturą drzewostanów w poszczególnych kompleksach leśnych. Ze szczególnym uwzględnieniem w tym aspekcie traktuje się tereny cenne przyrodniczo. Na terenie Rezerwatu Przyrody Żurawiniec pozostawia się w pełni drewno do naturalnego rozkładu, ogranicza się również jego usuwanie w najbliższym otoczeniu.

Zakład Lasów Poznańskich nie popiera rekomendacji o podejściu schematycznym, do powyższej kwestii należy podchodzić kompleksowo, z zachowaniem estetyki krajobrazu, ładu przestrzennego i sanitarnego.

Zarząd Zieleni Miejskiej w zależności od lokalizacji obiektu każdorazowo decyduje o usunięciu, bądź pozostawieniu martwego drzewa albo samego pnia do naturalnego rozkładu, przykładem gdzie pozostawione są drzewa może być park Sołacki, park im. A. Wodziczki czy park Tysiąclecia.

REKOMENDACJA NR 46: WPROWADZENIE DO STANDARDÓW MIEJSKICH ZASADY PRIORYTETU PROJEKTOWANIA I STOSOWANIA ROZWIĄZAŃ RETENCYJNYCH OPARTYCH NA NATURZE (NBS) NAD ROZWIĄZANIAMi INŻYNIERSKIMI. PRIORYTET RETENCJI W FORMIE MOKRADEŁ I POROŚNIĘTYCH NIECEK, Z OGRANICZENIEM BUDOWY ZBIORNIKÓW O OTWARTYM LUSTRZE WODY, CECHUJĄCYCH SIĘ INTENSYWNYM PAROWANIEM.

Rekomendacja słuszna - Podczas rewaloryzacji obiektów lub budowie nowych brane są pod uwagę możliwości zastosowania rozwiązań retencyjnych opartych o naturę np. park Rataje. Tereny znajdujące się w administracji Zarządu Zieleni Miejskiej stanowią w znakomitej większości tereny biologicznie czynne o niewielkim procencie uszczelnienia terenu (wyłącznie ścieżki i place), dlatego nasze tereny doskonale wpisują się w powierzchnie retencyjno-infiltracyjne, gdyż wody opadowe i roztopowe infiltrują bezpośrednio w miejscu opadu, a systemy korzeniowe stanowią swoistą gąbkę chłonną wód podziemnych. ZZM w administracji posiada 47 parków o

powierzchni 3 464 447 m² oraz 120 zieleńców o powierzchni 790 192 m², co daje łączną powierzchnię 4 254 639 m².

Ponadto Zarząd na swoich terenach posiada zbiorniki wodne mające na celu retencję oraz powolną infiltrację wód opadowych i roztopowych w głąb profilu glebowego.

Przykłady:

- Zbiorniki retencyjno-infiltracyjne na terenie Parku Rataje (kompleks 5 zbiorników);
- Zbiornik retencyjny na terenie Parku Jana Pawła II połączony kanalizacją ze zbiornikiem na terenie pobliskich ogrodów działkowych, dzięki takiemu rozwiązaniu możliwa jest regulacja stanu wód oraz zapobieganie lokalnym powodziom w zrównoważony sposób;
- Zbiornik retencyjno-infiltracyjny na terenie wzdłuż ul. Arciszewskiego - przechwycenie wód opadowych z połaci dachowych pobliskiej zabudowy mieszkaniowej;
- Dolina retencyjna rzeki Bogdanki – kontrolowane wylewanie rzeki Bogdanki wraz z terenami niewykaszanymi w celu zwiększenia sorpcji korzeniowej;
- Park przy ul. Druskienickiej – zagospodarowanie wód opadowych z połaci dachowych pobliskiej zabudowy mieszkaniowej;
- Park im. ks. T. Kirschke – usankcjonowanie zbiornika wodnego oraz umocnienie faszynowe. Prace projektowe nad wykonaniem ogrodu deszczowego;
- Teren Szacht stanowiący zespół „glinianek” na Strumieniu Junikowskim stanowiący 575 277 m² powierzchni retencyjnej.

Zarząd Zieleni Miejskiej podczas prowadzenia prac projektowych oraz w wyniku zaobserwowania na terenach projektowanych skomplikowanych warunków wodnych, konsultuje rozwiązania projektowe z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Wód Opadowych i Roztopowych. Obecnie trwają prace projektowe nad:

- Projektem zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w Parku Rataje we współpracy z Politechniką Poznańską – zagospodarowanie nadmiaru wód opadowych i roztopowych w nieckach infiltracyjnych / pasażach trawiastych. Projekt obejmie obszar ok. 2190 m². ZSM posiada w wieloletniej prognozie finansowej część zabezpieczonych środków na wykonanie zadania;
- Zagospodarowaniem cieku wody żelazistej w Parku Szelańskim oraz zagospodarowaniem wód z wysięków na terenie parku;
- Zrównoważonymi rozwiązaniami zagospodarowaniem wód opadowych i roztopowych w pasie rozdziału ul. Kościelnej.

REKOMENDACJA NR 47: NATYCHMIASTOWA AKCJA ZWIĘKSZANIA ILOŚCI DRZEW I KRZEWÓW DLA ODWRÓCENIA „RZEZI DRZEW”. NA KAŻDE WYCIĘTE DRZEWO NALEŻY POSADZIĆ 10 NOWYCH DO GLEBY.

Rekomendacja wątpliwa - tereny objęte wnioskiem o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów, są przeznaczane pod dedykowaną dla tych miejsc zabudowę wraz z infrastrukturą. Często przyszły plan zagospodarowania nieruchomości nie pozwala na zrealizowanie w miejscu usuwanych drzew nowych nasadzeń kompensujących usuwaną zielen. Jednak Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska zobowiązuje wycinającego do wyszukania w najbliższym inwestycji terenie odpowiednich miejsc dla nasadzenia odpowiedniej ilości drzew lub krzewów. Warto przy tym zwrócić uwagę na fakt, że jak wynika z przepisów regulujących ww. zagadnienia, ustawodawca zobowiązał wnioskodawcę do nasadzeń zastępczych w liczbie nie mniejszej niż 1 drzewo nasadzone za 1 drzewo usuwane. Korzystając z tak sformułowanego przepisu, w

Wydziale Kształtowania i Ochrony Środowiska przyjęło regułę, zgodnie z którą do wyliczenia ilości drzew do nasadzeń, stosuje się przeliczniki uzależnione od wielkości i gatunków drzew objętych wycinką. W ten sposób w zezwoleniach na usunięcie drzew lub krzewów zapisuje się zobowiązanie do wykonania nasadzeń w liczbie większej niż liczba usuwanych drzew lub krzewów. W zakresie opieki nad nowymi nasadzeniami, w okresie 3 lat od ich wykonania jest przewidziana opieka. W przypadku gdy drzewa nie zachowają żywotności z winy zobowiązanego do ich pielęgnacji, nakładana jest opłata za wycięcie drzew, wcześniej odroczone.

REKOMENDACJA NR 48: STOSOWANIE KOMPENSACJI PRZYRODNICZEJ W MIEJSCE USUWANEJ ROŚLINNOŚCI ORAZ ROZTOCZENIE STOSOWNEJ OPIEKI NAD NOWYMI NASADZENIAMI.

Rekomendacja wątpliwa - tereny objęte wnioskiem o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów, są przeznaczane pod dedykowaną dla tych miejsc zabudowę wraz z infrastrukturą. Często przyszły plan zagospodarowania nieruchomości nie pozwala na zrealizowanie w miejscu usuwanych drzew nowych nasadzeń kompensujących usuwaną zieleni. Jednak Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska zobowiązuje wycinającego do wyszukania w najbliższym inwestycji terenie odpowiednich miejsc dla nasadzenia odpowiedniej ilości drzew lub krzewów. Warto przy tym zwrócić uwagę na fakt, że jak wynika z przepisów regulujących ww. zagadnienia, ustawodawca zobowiązał wnioskodawcę do nasadzeń zastępczych w liczbie nie mniejszej niż 1 drzewo nasadzone za 1 drzewo usuwane. Korzystając z tak sformułowanego przepisu, w Wydziale Kształtowania i Ochrony Środowiska przyjęto regułę, zgodnie z którą do wyliczenia ilości drzew do nasadzeń, stosuje się przeliczniki uzależnione od wielkości i gatunków drzew objętych wycinką. W ten sposób w zezwoleniach na usunięcie drzew lub krzewów zapisuje się zobowiązanie do wykonania nasadzeń w liczbie większej niż liczba usuwanych drzew lub krzewów. W zakresie opieki nad nowymi nasadzeniami, w okresie 3 lat od ich wykonania jest przewidziana opieka. W przypadku gdy drzewa nie zachowają żywotności z winy zobowiązanego do ich pielęgnacji, nakładana jest opłata za wycięcie drzew, wcześniej odroczone.

REKOMENDACJA NR 49: ZEZWALANIE NA USUNIECIE - NA WYBRANYCH ULICACH ŚRÓDMIEŚCIA - BETONU WZDŁUŻ MURÓW DOMÓW W PASIE SZER. +/- 40 CM I NA SADZENIE ROŚLIN NISKICH I PNĄCYCH (WZOREM ROTTERDAMU)

Rekomendacja słuszna - pod warunkiem, że możliwości techniczne i obowiązujące przepisy nie stoją w sprzeczności z proponowanymi rozwiązaniami.

REKOMENDACJA NR 50: ZEZWALANIE NA USUNIECIE - NA WYBRANYCH ULICACH ŚRÓDMIEŚCIA - PASU BETONU WZDŁUŻ MURÓW DOMÓW POZWALAJĄCEGO NA SADZENIE ROŚLIN NISKICH I PNĄCYCH (WZOREM ROTTERDAMU)

Rekomendacja słuszna - pod warunkiem, że możliwości techniczne i obowiązujące przepisy nie stoją w sprzeczności z proponowanymi rozwiązaniami.

ODPOWIEDZI NA PROPOZYCJE REKOMENDACJI POZNAŃSKIEGO PANELU OBYWATELSKIEGO DO ZAGADNIENIA:

„JAK ZAADAPTOWAĆ LASY I TERENY ZIELENI W POZNANIU DO ZMIENIAJĄCEGO SIĘ KLIMATU?”

REKOMENDACJA NR 51: POZNAŃ MIASTO „GĄBKĄ”. KSZTAŁTOWANIE WSZYSTKICH INWESTYCJI NA TERENIE MIASTA W KIERUNKU PODWYŻSZENIA RETENCYJNOŚCI WODNEJ MIASTA W CELU ŁAGODZENIA ZARÓWNO NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA SUSZ, JAK I SKUTKÓW DESZCZY NAWALNYCH.

Rekomendacja słuszna. W Poznaniu rozpoczęła działalność spółka Aquanet Retencja, zadaniem której jest realizacja zadań w celu szeroko rozumianego retencjonowania wody

REKOMENDACJA NR 52: UWZGLĘDNIANIE WYCENY USŁUG EKOSYSTEMOWYCH W PROGNOZACH SKUTKÓW FINANSOWYCH DLA UCHWALANYCH MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Rekomendacja nie może być wprowadzona z uwagi na niezgodność z przepisami prawa.

Opracowanie oraz zakres prognozy skutków finansowych wynika z przepisów ustaw i rozporządzeń. Celem prognozy skutków finansowych uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania jest określenie potencjalnych wydatków oraz wpływów z tytułu uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na budżet gminy. Zagadnienia usług ekosystemowych nie mieszczą się w katalogu pojęć określonych w ustawach oraz w przepisach wykonawczych, zatem nie mogą stanowić elementu opracowania jakim jest prognoza skutków finansowych.

Dodatkowo podkreślić należy, że okres prognozy związany jest z 10-letnim cyklem koniunkturalnym rynku nieruchomości, a efekty oddziaływania zieleni na otoczenie mogą wystąpić znacznie później.

REKOMENDACJA NR 53: ZALESIENIA GRUNTÓW POROLNYCH I NIEUŻYTKÓW W CELU ZWIĘKSZENIA LESISTOŚCI MIASTA POZNANIA

Rekomendacja słuszna - zalesienie gruntów porolnych i nieużytków realizowane jest przez Zakład Lasów Poznańskich w celu zwiększenia lesistości miasta Poznania. Zwiększanie lesistości jest bardzo istotne w dobie zachodzących zmian klimatycznych. Powiększenie zasobów leśnych na terenie miasta ma nieoceniony wpływ na zwiększenie funkcji mitygujących (zmniejszających) niekorzystny wpływ zachodzących zmian klimatycznych. Przez ostatnie lata następowało sukcesywne zwiększanie lesistości miasta Poznania.

REKOMENDACJA NR 54: NIE DLA KOPANIA ZBIORNIKÓW W TORFOWISKACH – TORFOWISKA SĄ ZBIORNIKAMI WODY.

Rekomendacja słuszna.

REKOMENDACJA NR 55: WPROWADZENIE ZAKAZU KOPANIA ZBIORNIKÓW W TORFOWISKACH ORAZ POZOSTAWIANIE MOKRADEŁ W NIENARUSZONYM STANIE.

Rekomendacja słuszna.

REKOMENDACJA NR 56: POZOSTAWIANIE MOKRADEŁ W MIEŚCIE W NIENARUSZONYM STANIE.

Rekomendacja słuszna.

REKOMENDACJA NR 57: WPROWADZENIE ZAKAZU KOPANIA ZBIORNIKÓW W TORFOWISKACH ORAZ POZOSTAWIANIE MOKRADEŁ W NIENARUSZONYM STANIE

Rekomendacja słuszna.

REKOMENDACJA NR 58: WPROWADZENIE PROGRAMÓW ZALESIENIA I ZWIĘKSZANIA ZIELONYCH PRZESTRZENI MIEJSKICH. STWORZENIE PLANU ADAPTACJI DO ROZWOJU MIASTA POZNANIA W KWESTII TERENÓW ZIELONYCH NA NAJBLIŻSZE LATA POPRZECZ CZYNNE ZWIĘKSZANIE POWIERZCHNI ZALESIONYCH ORAZ BIOLOGICZNIE CZYNNYCH.

Rekomendacja słuszna - Zakład Lasów Poznańskich przejmuje na bieżąco grunty z naturalną sukcesją spontanicznej roślinności drzewiastej na gruntach tymczasowo nieużytkowanych, które następnie podlegają zalesieniom. Dzięki tym zabiegom na terenie Poznania zwiększa się powierzchnia biologicznie czynna. Gospodarka leśna w lasach komunalnych jest prowadzona w oparciu o Ustawę o Lasach i zgodnie z Planem Urządzenia Lasu, które to dokumenty gwarantują zachowanie, ochronę i powiększanie powierzchni leśnych. Ponadto, w roku 2020 powstał w Poznaniu Zespół ds. adaptacji lasów do zmian klimatycznych, w skład którego wchodzi leśnicy, naukowcy oraz strona społeczna, którego jednym z założeń jest popieranie zwiększania powierzchni leśnej na terenie miasta Poznania jako elementu wzmacniającego odporność lasów komunalnych na niekorzystne zmiany klimatu.

REKOMENDACJA NR 59: ZWIĘKSZANIE POWIERZCHNI ZALESIONYCH ORAZ BIOLOGICZNIE CZYNNYCH NA PODSTAWIE OPRACOWANEGO PROGRAMU ZWIĘKSZANIA ZIELONYCH PRZESTRZENI MIEJSKICH.

Rekomendacja słuszna - Zakład Lasów Poznańskich przejmuje na bieżąco grunty z naturalną sukcesją spontanicznej roślinności drzewiastej na gruntach tymczasowo nieużytkowanych, które następnie podlegają zalesieniom. Temat szerzej omówiony w pkt 58. Realizacja rekomendacji możliwa do wykonania, jednakże należy tu zwrócić uwagę, że rozmiar zalesień uzależniony jest od powierzchni przekazanych gruntów i łączności z istniejącymi lasami w celu tworzenia zwartych kompleksów leśnych.

REKOMENDACJA NR 60: OCHRONA STARYCH DRZEW W POZNANIU POPRZECZ WDROŻENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH, MONITUJĄCYCH I PIELĘGNACYJNYCH DLA WSZYSTKICH

EGZEMPLARZY DRZEW W WIEKU OD 50 LAT ORAZ PRZEPROWADZANIE KAMPANII INFORMACYJNO-EDUKACYJNYCH DLA MIESZKAŃCÓW NA TEMAT DOBRZYCH PRAKTYK W TYM ZAKRESIE.

Rekomendacja słuszna - Zadrzewienia zlokalizowane zarówno w pasa drogowych jak i na terenach zieleni miejskiej szczególnie te na obszarach starych dzielnic miasta, często stanowią drzewa wieloletnie, cenne przyrodniczo. Na ich stan zdrowotny mają wpływ różne czynniki: lokalizacja, ograniczenie wzrostu poprzez infrastrukturę naziemną i podziemną, dostęp do wody, stosowanie środków zimowego utrzymania dróg, gatunki nieodporne na zmiany klimatyczne, sąsiedztwo innych drzew objętych chorobami. Powyższe powoduje, że ich stan często wymaga interwencji człowieka. Zarząd Zieleni Miejskiej od lat realizuje zadanie pn. Program Ratowania Starych Cennych Drzew, w ramach którego prowadzone są prace związane z monitoringiem stanu zdrowotnego drzew, inwentaryzacją drzewostanu oraz określeniem i wykonaniem prac pielęgnacyjnych w drzewostanie. Ilość i zakres prac uzależniona jest od posiadanych środków finansowych na tym zadaniu. Dla przykładu wizualna ocena drzew metodą VTA to koszt ok. 100 zł za jedno drzewo, diagnozowanie kondycji drzew z zastosowaniem tomografu akustycznego to koszt ok. 700 zł za jedno drzewo, próby obciążeniowe drzew to koszt ok. 1200 zł za jedno drzewo, wiązanie elastyczne drzew to koszt ok. 700 zł za jedno drzewo. Ponadto bardzo ważnym elementem opieki nad drzewami jest ochrona przed szkodnikami i chorobami, która w warunkach miejskich wiąże się z dużymi ograniczeniami. Zarząd Zieleni Miejskiej corocznie na ochronę drzew i krzewów przeznaczają ok. 150 tys. zł. Zarząd Zieleni Miejskiej corocznie stara się pozyskać dodatkowe środki finansowe na ww. zadanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zarząd Zieleni Miejskiej w swoich działaniach edukacyjnych m.in. umieszcza na swoich terenach tablice edukacyjno-informacyjne np. park Cytadela, park Edukacji Ekologicznej. Szacunkowy koszt opracowania, wykonania i montażu tablicy informacyjnej to ok. 5 tys. zł. Zarząd Zieleni Miejskiej od kilku lat współpracuje z Uniwersytetem Przyrodniczym oraz Uniwersytetem Adama Mickiewicza, w zakresie edukacji studentów wydziałów kształtowania i ochrony środowiska, biologii oraz architektury krajobrazu, a także odwiedza przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych, prowadząc zajęcia z edukacji przyrodniczej i ekologicznej. Od 2020 roku Zarząd Zieleni Miejskiej edukuje i informuje o swoich działaniach w mediach społecznościowych, poprzez Facebook. Lasy miasta Poznania są stale monitorowane przez wykwalifikowanych pracowników Zakładu Lasów Poznańskich. Monitoring opiera się o wykorzystywanie nowoczesnych metod analizy zdjęć satelitarnych i lotniczych oraz określenie stanu lasu podczas wizji w terenie. W lasach komunalnych powołane zostały różne formy ochrony przyrody, takie jak np. rezerwat przyrody Żurawiniec, użytki ekologiczne czy też liczne pomniki przyrody, których ochronę regulują również odrębne przepisy. Zabiegi pielęgnacyjne w lasach komunalnych wykonuje się dla całych drzewostanów, bez względu na wiek. Wynikają one z zadań planowych ujętych w Planie Urządzenia Lasu oraz z uwzględnieniem bieżących potrzeb sanitarnych lasu.

Zakład Lasów Poznańskich przed sytuacją epidemiczną prowadził edukację przyrodniczo-leśną skierowaną głównie dla młodszych grup mieszkańców, a wszystkim zainteresowanym mieszkańcom udzielał informacji z zakresu dziedziny leśnictwa. WKiOŚ opracowuje i zamieszcza informacje na stronie Miejskiego Informatora Multimedialnego na portalu Środowisko - informacje o prowadzonych kampaniach informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców poprzez organizowanie rajdów, pikników itp. z udziałem mjo.

REKOMENDACJA NR 61: WDROŻENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH, MONITORUJĄCYCH I PIELĘGNACYJNYCH DLA WSZYSTKICH DRZEW (ZWŁASZCZA WIELOLETNICH) ORAZ PRZEPROWADZANIE KAMPANII INFORMACYJNO-EDUKACYJNYCH DOSTOSOWANYCH DO RÓŻNYCH GRUP WIEKOWYCH.

Rekomendacja słuszna - Zadrzewienia zlokalizowane zarówno w pasa drogowych jak i na terenach zieleni miejskiej szczególnie te na obszarach starych dzielnic miasta, często stanowią drzewa wieloletnie, cenne przyrodniczo. Na ich stan zdrowotny mają wpływ różne czynniki: lokalizacja, ograniczenie wzrostu poprzez infrastrukturę naziemną i podziemną, dostęp do wody, stosowanie środków zimowego utrzymania dróg, gatunki nieodporne na zmiany klimatyczne, sąsiedztwo innych drzew objętych chorobami. Powyższe powoduje, że ich stan często wymaga interwencji człowieka. Zarząd Zieleni Miejskiej od lat realizuje zadanie pn. Program Ratowania Starych Cennych Drzew, w ramach którego prowadzone są prace związane z monitoringiem stanu zdrowotnego drzew, inwentaryzacją drzewostanu oraz określeniem i wykonaniem prac pielęgnacyjnych w drzewostanie. Ilość i zakres prac uzależniona jest od posiadanych środków finansowych na tym zadaniu. Dla przykładu wizualna ocena drzew metodą VTA to koszt ok. 100 zł za jedno drzewo, diagnozowanie kondycji drzew z zastosowaniem tomografu akustycznego to koszt ok. 700 zł za jedno drzewo, próby obciążeniowe drzew to koszt ok. 1200 zł za jedno drzewo, wiązanie elastyczne drzew to koszt ok. 700 zł za jedno drzewo. Ponadto bardzo ważnym elementem opieki nad drzewami jest ochrona przed szkodnikami i chorobami, która w warunkach miejskich wiąże się z dużymi ograniczeniami. Zarząd Zieleni Miejskiej corocznie na ochronę drzew i krzewów przeznaczają ok. 150 tys. zł. Zarząd Zieleni Miejskiej corocznie stara się pozyskać dodatkowe środki finansowe na ww. zadanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zarząd Zieleni Miejskiej w swoich działaniach edukacyjnych m.in. umieszcza na swoich terenach tablice edukacyjno-informacyjne np. park Cytadela, park Edukacji Ekologicznej. Szacunkowy koszt opracowania, wykonania i montażu tablicy informacyjnej to ok. 5 tys. zł. Zarząd Zieleni Miejskiej od kilku lat współpracuje z Uniwersytetem Przyrodniczym oraz Uniwersytetem Adama Mickiewicza, w zakresie edukacji studentów wydziałów kształtowania i ochrony środowiska, biologii oraz architektury krajobrazu, a także odwiedza przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych, prowadząc zajęcia z edukacji przyrodniczej i ekologicznej. Od 2020 roku Zarząd Zieleni Miejskiej edukuje i informuje o swoich działaniach w mediach społecznościowych, poprzez Facebook. Lasy miasta Poznania są stale monitorowane przez wykwalifikowanych pracowników Zakładu Lasów Poznańskich. Monitoring opierany jest o wykorzystywanie nowoczesnych metod analizy zdjęć satelitarnych i lotniczych oraz określenie stanu lasu podczas wizji w terenie. W lasach komunalnych powołane zostały różne formy ochrony przyrody, takie jak np. rezerwat przyrody Żurawiniec, użytki ekologiczne czy też liczne pomniki przyrody, których ochronę regulują również odrębne przepisy. Zabiegi pielęgnacyjne w lasach komunalnych wykonuje się dla całych drzewostanów, bez względu na wiek. Wynikają one z zadań planowych ujętych w Planie Urządzenia Lasu oraz z uwzględnieniem bieżących potrzeb sanitarnych lasu.

Zakład Lasów Poznańskich przed sytuacją epidemiczną prowadził edukację przyrodniczo-leśną skierowaną głównie dla młodszych grup mieszkańców, a wszystkim zainteresowanym mieszkańcom udzielał informacji z zakresu dziedziny leśnictwa. WKiOŚ opracowuje i zamieszcza informacje na stronie Miejskiego Informatora Multimedialnego na portalu Środowisko - informacje o prowadzonych kampaniach informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców poprzez organizowanie rajdów, pikników itp. z udziałem mjo.

REKOMENDACJA NR 62: PRZECIWDZIAŁANIE NADMIERNEMU PAROWANIU I EROZJI GLEBY ORAZ WZBOGACANIE GLEBY W PRÓCHNICĘ POPRZECZ ŚCIÓŁKOWANIE I KOMPOSTOWANIE POWIERZCHNIOWE MATERII ORGANICZNEJ (W TYM LIŚCI).

Rekomendacja słuszna - Stosowanie zabiegów ograniczających parowanie i erozji gleby jest pozytywne zarówno z uwagi na ograniczenie utraty wody niezbędnej dla roślin, ale również przeciwdziałanie erozji gleby i ogranicza rozwój chwastów. Natomiast w okresie intensywnych upałów zmniejsza nagrzewanie się gleby, a zimą zabezpiecza przed przemarzaniem. Zarząd Zieleni Miejskiej również kieruje się powyższą argumentacją i w celu ograniczenia nadmiernego parowania i erozji gleby oraz wzbogacenia gleby, ściółkuje zrębkami, bądź korą przekompostowaną: misy drzew, skupiny krzewów, roślin okrywowych i bylin. Należy jednak zwrócić uwagę na

fakt, iż kompostowanie liści na terenach zieleni miejskiej może być źródłem rozprzestrzeniania się chorób i szkodników roślin m.in. szrotówek kasztanowcowiaczek na kasztanowcach czy plamistość zgorzelową platana wywołana grzybem *Apiognomonia venet*. Dlatego nie wszędzie zabiegi te mogą być stosowane.

REKOMENDACJA NR 63: OPRACOWANIE I PRZYJĘCIE DO 2024 R. PROGRAMU RENATURYZACJI RZEK I CIEKÓW MIEJSKICH, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM WARTY - WYPRACOWANEGO Z ZESPOŁEM ZŁOŻONYM Z NIEZALEŻNYCH EKSPERTÓW (NAUKOWCY Z WYŻSZYCH POZNAŃSKICH UCZELNI - UAM, PP, UP ORAZ PAN).

Rekomendacja wątpliwa - renaturyzacja rzek dotyczy cieków niewielkich, naturalnych, płynących przez tereny ekstensywnie zagospodarowane lub wyłączone z użytkowania gospodarczego, . W przypadku rzek większych jest to możliwe jedynie na odcinkach objętych ochroną w formie parków narodowych czy rezerwatów, gdzie zachowanie lub odtworzenie naturalnego charakteru cieku ma priorytet nad jego gospodarczym wykorzystaniem - wymogami żeglugi, ochroną przeciwpowodziową, wykorzystywaniem dla rolnictwa czy leśnictwa. Teren Miasta Poznania charakteryzuje się znacznym zurbanizowaniem, powodując, że cieki przepływają przez tereny zagospodarowane, zabudowane, a tylko w nieznacznym stopniu przez tereny mniej przekształcone - np. kliny zieleni. Powyższe uwarunkowanie kwalifikuje cieki do grupy silnie zmienionych części wód, gdzie wskazuje się brak technicznych możliwości osiągnięcia dobrego ich stanu. Nie można również zapominać o zróżnicowanej strukturze własnościowej terenu miasta i prawami właścicieli nieruchomości do dysponowania swoimi gruntami, w sytuacji gdy dla objęcia renaturyzacją cieku należy wyznaczyć znaczny obszar wyłączony z innych działań. Rzeką Warta, podobnie jak inne cieki jest silnie zmienioną częścią wód. Układ koryta jest policzony dla bezpiecznego przeprowadzenia wód powodziowych w sposób, minimalizujących negatywne oddziaływanie na tereny sąsiednie, na bezpieczeństwo ludzi i mienia.

REKOMENDACJA NR 64: STWORZENIE OBSZARÓW OCHRONNYCH WOKÓŁ REZERWATÓW, PARKÓW, LASÓW MIEJSKICH, W CELU OCHRONY ZASOBÓW WODY.

Rekomendacja niezrozumiała. Z uwagi na lokalizację obszarów chronionych wśród zagospodarowanych terenów o konkretnym przeznaczeniu, tworzącym często ścisłą zabudowę mieszkaniową, usługową czy przemysłową, mając dodatkowo na uwadze sprawy własnościowe otaczających terenów, stworzenie obszarów ochronnych mogłoby wiązać się z koniecznością poniesienia przez Miasto znacznych kosztów, znacznie przekraczających uzyskane korzyści. Warto tu zwrócić uwagę na fakt, że obszary chronione w momencie ich tworzenia mają wyznaczone otuliny, pełniące ww. funkcję.

REKOMENDACJA NR 65: WPROWADZENIE WYMOGU PRZECHWYTYWANIA WODY DESZCZOWEJ W MIEJSCU OPADU ORAZ ZASILANIA NIĄ TERENÓW ZIELENI I LASÓW MIEJSKICH PRZED ODPROWADZENIEM JEJ NADMIARU DO SYSTEMU KANALIZACJI.

Rekomendacja słuszna - Miasto Poznań od lat zwraca uwagę na potrzeby przechwytywania i retencjonowania wody opadowej w miejscu jej powstawania. Dotychczas w szczególności rekomendowane były rozwiązania skierowane do odchodzenia od uszczelniania powierzchni dróg, parkingów oraz stosowanie systemów zagospodarowania wód opadowych w miejscu ich powstawania, w tym wprowadzających wody opadowe do

ziemi. Ponadto od lat stosowane są rozwiązania związane z retencjonowaniem wód opadowych przez jednostki miejskie, szeroko opisane poniżej. Obecnie, w celu zachęcenia mieszkańców do inwestowania w urządzenia służące do zatrzymania i wykorzystania wód opadowych w miejscu ich powstawania, uruchomiony został przez Miasto program ""Złap deszcz"" - dotacja na deszczówkę. Innym programem (tym razem rządowym), którego celem jest ochrona zasobów wodnych oraz minimalizacja zjawiska suszy, dzięki zwiększeniu poziomu retencji na terenie posesji przy zabudowie jednorodzinnej jest program ""Moja woda"". W obu przypadkach mieszkańcy mogą starać się o dofinansowanie do zakupionych urządzeń i instalacji służących retencji wód opadowych. Ponadto od lat wprowadzane są rozwiązania związane z retencjonowaniem wód opadowych przez jednostki miejskie, szeroko opisane poniżej.

Zadrzewienia zlokalizowane zarówno w pasa drogowych jak i na terenach zieleni miejskiej szczególnie te na obszarach starych dzielnic miasta, często stanowią drzewa wieloletnie, cenne przyrodniczo. Na ich stan zdrowotny mają wpływ różne czynniki: lokalizacja, ograniczenie wzrostu poprzez infrastrukturę naziemną i podziemną, dostęp do wody, stosowanie środków zimowego utrzymania dróg, gatunki nieodporne na zmiany klimatyczne, sąsiedztwo innych drzew objętych chorobami. Powyższe powoduje, że ich stan często wymaga interwencji człowieka. Zarząd Zieleni Miejskiej od lat realizuje zadanie pn. Program Ratowania Starych Cennych Drzew, w ramach którego prowadzone są prace związane z monitoringiem stanu zdrowotnego drzew, inwentaryzacją drzewostanu oraz określeniem i wykonaniem prac pielęgnacyjnych w drzewostanie. Ilość i zakres prac uzależniona jest od posiadanych środków finansowych na tym zadaniu. Dla przykładu wizualna ocena drzew metodą VTA to koszt ok. 100 zł za jedno drzewo, diagnozowanie kondycji drzew z zastosowaniem tomografu akustycznego to koszt ok. 700 zł za jedno drzewo, próby obciążeniowe drzew to koszt ok. 1200 zł za jedno drzewo, wiązanie elastyczne drzew to koszt ok. 700 zł za jedno drzewo. Ponadto bardzo ważnym elementem opieki nad drzewami jest ochrona przed szkodnikami i chorobami, która w warunkach miejskich wiąże się z dużymi ograniczeniami. Zarząd Zieleni Miejskiej corocznie na ochronę drzew i krzewów przeznaczają ok. 150 tys. zł. Zarząd Zieleni Miejskiej corocznie stara się pozyskać dodatkowe środki finansowe na ww. zadanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zarząd Zieleni Miejskiej w swoich działaniach edukacyjnych m.in. umieszcza na swoich terenach tablice edukacyjno-informacyjne np. park Cytadela, park Edukacji Ekologicznej. Szacunkowy koszt opracowania, wykonania i montażu tablicy informacyjnej to ok. 5 tys. zł. Zarząd Zieleni Miejskiej od kilku lat współpracuje z Uniwersytetem Przyrodniczym oraz Uniwersytetem Adama Mickiewicza, w zakresie edukacji studentów wydziałów kształtowania i ochrony środowiska, biologii oraz architektury krajobrazu, a także odwiedza przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych, prowadząc zajęcia z edukacji przyrodniczej i ekologicznej. Od 2020 roku Zarząd Zieleni Miejskiej edukuje i informuje o swoich działaniach w mediach społecznościowych, poprzez Facebook. Lasy miasta Poznania są stale monitorowane przez wykwalifikowanych pracowników Zakładu Lasów Poznańskich. Monitoring opierany jest o wykorzystywanie nowoczesnych metod analizy zdjęć satelitarnych i lotniczych oraz określenie stanu lasu podczas wizji w terenie. W lasach komunalnych powołane zostały różne formy ochrony przyrody, takie jak np. rezerwat przyrody Żurawiniec, użytki ekologiczne czy też liczne pomniki przyrody, których ochronę regulują również odrębne przepisy. Zabiegi pielęgnacyjne w lasach komunalnych wykonuje się dla całych drzewostanów, bez względu na wiek. Wynikają one z zadań planowych ujętych w Planie Urządzenia Lasu oraz z uwzględnieniem bieżących potrzeb sanitarnych lasu.

Zakład Lasów Poznańskich przed sytuacją epidemiczną prowadził edukację przyrodniczo-leśną skierowaną głównie dla młodszych grup mieszkańców, a wszystkim zainteresowanym mieszkańcom udzielał informacji z zakresu dziedziny leśnictwa. WKiOŚ opracowuje i zamieszcza informacje na stronie Miejskiego Informatora Multimedialnego na portalu Środowisko - informacje o prowadzonych kampaniach informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców poprzez organizowanie rajdów, pikników itp. z udziałem mjo

Działania polegające na stosowaniu rozwiązań służących naturalnej małej retencji są również realizowane na terenach będących w administracji Zakładu Lasów Poznańskich. Przedmiotową tematyką zajmuje się powołany

przez Prezydenta Miasta Poznania Zespół ds. adaptacji lasów komunalnych do zmian klimatycznych, podzespół ds. retencji w skład, którego wchodzi grono specjalistów z zakresu retencji z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Rekomendacja jest zasadna do wdrożenia i będzie realizowana przez Zakład Lasów Poznańskich zgodnie z wypracowanymi i uzgodnionymi z Zespołem ds. adaptacji lasów komunalnych do zmian klimatycznych zaleceniami.

REKOMENDACJA NR 66: PRZYWRACANIE TERENÓW PODMOKŁYCH, DZIAŁANIA NATURALNEJ MAŁEJ RETENCJI

Rekomendacja słuszna - Zadrzewienia zlokalizowane zarówno w pasa drogowych jak i na terenach zieleni miejskiej szczególnie te na obszarach starych dzielnic miasta, często stanowią drzewa wieloletnie, cenne przyrodniczo. Na ich stan zdrowotny mają wpływ różne czynniki: lokalizacja, ograniczenie wzrostu poprzez infrastrukturę naziemną i podziemną, dostęp do wody, stosowanie środków zimowego utrzymania dróg, gatunki nieodporne na zmiany klimatyczne, sąsiedztwo innych drzew objętych chorobami. Powyższe powoduje, że ich stan często wymaga interwencji człowieka. Zarząd Zieleni Miejskiej od lat realizuje zadanie pn. Program Ratowania Starych Cennych Drzew, w ramach którego prowadzone są prace związane z monitoringiem stanu zdrowotnego drzew, inwentaryzacją drzewostanu oraz określeniem i wykonaniem prac pielęgnacyjnych w drzewostanie. Ilość i zakres prac uzależniona jest od posiadanych środków finansowych na tym zadaniu. Dla przykładu wizualna ocena drzew metodą VTA to koszt ok. 100 zł za jedno drzewo, diagnozowanie kondycji drzew z zastosowaniem tomografu akustycznego to koszt ok. 700 zł za jedno drzewo, próby obciążeniowe drzew to koszt ok. 1200 zł za jedno drzewo, wiązanie elastyczne drzew to koszt ok. 700 zł za jedno drzewo. Ponadto bardzo ważnym elementem opieki nad drzewami jest ochrona przed szkodnikami i chorobami, która w warunkach miejskich wiąże się z dużymi ograniczeniami. Zarząd Zieleni Miejskiej corocznie na ochronę drzew i krzewów przeznaczają ok. 150 tys. zł. Zarząd Zieleni Miejskiej corocznie stara się pozyskać dodatkowe środki finansowe na ww. zadanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zarząd Zieleni Miejskiej w swoich działaniach edukacyjnych m.in. umieszcza na swoich terenach tablice edukacyjno-informacyjne np. park Cytadela, park Edukacji Ekologicznej. Szacunkowy koszt opracowania, wykonania i montażu tablicy informacyjnej to ok. 5 tys. zł. Zarząd Zieleni Miejskiej od kilku lat współpracuje z Uniwersytetem Przyrodniczym oraz Uniwersytetem Adama Mickiewicza, w zakresie edukacji studentów wydziałów kształtowania i ochrony środowiska, biologii oraz architektury krajobrazu, a także odwiedza przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych, prowadząc zajęcia z edukacji przyrodniczej i ekologicznej. Od 2020 roku Zarząd Zieleni Miejskiej edukuje i informuje o swoich działaniach w mediach społecznościowych, poprzez Facebook. Lasy miasta Poznania są stale monitorowane przez wykwalifikowanych pracowników Zakładu Lasów Poznańskich. Monitoring opierany jest o wykorzystywanie nowoczesnych metod analizy zdjęć satelitarnych i lotniczych oraz określenie stanu lasu podczas wizji w terenie. W lasach komunalnych powołane zostały różne formy ochrony przyrody, takie jak np. rezerwat przyrody Żurawiniec, użytki ekologiczne czy też liczne pomniki przyrody, których ochronę regulują również odrębne przepisy. Zabiegi pielęgnacyjne w lasach komunalnych wykonuje się dla całych drzewostanów, bez względu na wiek. Wynikają one z zadań planowych ujętych w Planie Urządzenia Lasu oraz z uwzględnieniem bieżących potrzeb sanitarnych lasu.

Zakład Lasów Poznańskich przed sytuacją epidemiczną prowadził edukację przyrodniczo-leśną skierowaną głównie dla młodszych grup mieszkańców, a wszystkim zainteresowanym mieszkańcom udzielał informacji z zakresu dziedziny leśnictwa. WKiOŚ opracowuje i zamieszcza informacje na stronie Miejskiego Informatora Multimedialnego na portalu Środowisko - informacje o prowadzonych kampaniach informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców poprzez organizowanie rajdów, pikników itp. z udziałem mjo.

Miasto Poznań od lat zwraca uwagę na potrzeby przechwytywania i retencjonowania wody opadowej w miejscu jej powstawania. Dotychczas w szczególności rekomendowane były rozwiązania skierowane do odchodzenia od uszczelniania powierzchni dróg, parkingów oraz stosowanie systemów zagospodarowania wód opadowych w miejscu ich powstawania, w tym wprowadzających wody opadowe do ziemi. Ponadto od lat stosowane są rozwiązania związane z retencjonowaniem wód opadowych przez jednostki miejskie, szeroko opisane poniżej. Obecnie, w celu zachęcenia mieszkańców do inwestowania w urządzenia służące do zatrzymania i wykorzystania wód opadowych w miejscu ich powstawania, uruchomiony został przez Miasto program ""Złap deszcz"" - dotacja na deszczówkę. Innym programem (tym razem rządowym), którego celem jest ochrona zasobów wodnych oraz minimalizacja zjawiska suszy, dzięki zwiększeniu poziomu retencji na terenie posesji przy zabudowie jednorodzinnej jest program ""Moja woda"". W obu przypadkach mieszkańcy mogą starać się o dofinansowanie do zakupionych urządzeń i instalacji służących retencji wód opadowych. Ponadto od lat wprowadzane są rozwiązania związane z retencjonowaniem wód opadowych przez jednostki miejskie.

Działania polegające na stosowaniu rozwiązań służących naturalnej małej retencji są również realizowane na terenach będących w administracji Zakładu Lasów Poznańskich. Przedmiotową tematyką zajmuje się powołany przez Prezydenta Miasta Poznania Zespół ds. adaptacji lasów komunalnych do zmian klimatycznych, podzespół ds. retencji w skład, którego wchodzi grono specjalistów z zakresu retencji z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Rekomendacja jest zasadna do wdrożenia i będzie realizowana przez Zakład Lasów Poznańskich zgodnie z wypracowanymi i uzgodnionymi z Zespołem ds. adaptacji lasów komunalnych do zmian klimatycznych zaleceniami.

REKOMENDACJA NR 67: PODAWAĆ DO WIADOMOŚCI PUBLICZNEJ WARTOŚĆ ODTWORZENIOWĄ ORAZ USŁUGI EKOSYSTEMOWE W CELU WSPOMAGANIA PROCESU ZARZĄDZANIA ORAZ OPRACOWANIA RACHUNKU KORZYŚCI – KOSZTY.

Rekomendacja nie może być wprowadzona z uwagi na niezgodność z przepisami prawa.

Opracowanie oraz zakres prognozy skutków finansowych wynika z przepisów ustaw i rozporządzeń. Celem prognozy skutków finansowych uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania jest określenie potencjalnych wydatków oraz wpływów z tytułu uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na budżet gminy. Zagadnienia usług ekosystemowych nie mieszczą się w katalogu pojęć określonych w ustawach oraz w przepisach wykonawczych, zatem nie mogą stanowić elementu opracowania jakim jest prognoza skutków finansowych.

Dodatkowo podkreślić należy, że okres prognozy związany jest z 10-letnim cyklem koniunkturalnym rynku nieruchomości, a efekty oddziaływania zieleni na otoczenie mogą wystąpić znacznie później.

REKOMENDACJA NR 68: KONIECZNA JEST EDUKACJA DOTYCZĄCA POWIĄZAŃ POMIĘDZY ORGANIZMAMI ORAZ PRIORYTETÓW OCHRONY, TAKICH JAK OCHRONA DUŻYCH I SĘDZIWYCH DRZEW CZY POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH.

Rekomendacja słuszna - Edukacja ekologiczna jest szczególnie ważna, przedstawienie problematyki złożoności powiązań ekologicznych i roli starych drzew w formie materiałów edukacyjnych bądź prelekcjach jest wskazane.

Popieramy rekomendację w zakresie edukacji dotyczącej powiązań ekologicznych i roli starych drzew w ekosystemach. Najcenniejsze okazy przyrody ożywionej (w tym o znaczącej wartości) obejmuje się ochroną prawną poprzez ustanawianie pomnika przyrody (w postaci pojedynczego egzemplarza), czy grupy drzew (np. pomnik przyrody - grupa drzew na terenie użytku ekologicznego Kobylepole). Spośród 37 pomników przyrody ochroną prawną objętych są łącznie 902 drzewa.

REKOMENDACJA NR 69: WPROWADZENIE ELEMENTÓW RETENCJI WODY DESZCZOWEJ W OBRĘBIE BUDYNKÓW PUBLICZNYCH I KOMUNALNYCH BUDYNKÓW MIESZKALNYCH MIASTA POZNANIA.

Rekomendacja słuszna - Miasto Poznań od lat zwraca uwagę na potrzeby przechwytywania i retencjonowania wody opadowej w miejscu jej powstawania. Dotychczas w szczególności rekomendowane były rozwiązania skierowane do odchodzenia od uszczelniania powierzchni dróg, parkingów oraz stosowanie systemów zagospodarowania wód opadowych w miejscu ich powstawania, w tym wprowadzających wody opadowe do ziemi. Ponadto od lat stosowane są rozwiązania związane z retencjonowaniem wód opadowych przez jednostki miejskie, szeroko opisane poniżej. Obecnie, w celu zachęcenia mieszkańców do inwestowania w urządzenia służące do zatrzymania i wykorzystania wód opadowych w miejscu ich powstawania, uruchomiony został przez Miasto program "Złap deszcz" - dotacja na deszczówkę. Innym programem (tym razem rządowym), którego celem jest ochrona zasobów wodnych oraz minimalizacja zjawiska suszy, dzięki zwiększeniu poziomu retencji na terenie posesji przy zabudowie jednorodzinnej jest program "Moja woda". W obu przypadkach mieszkańcy mogą starać się o dofinansowanie do zakupionych urządzeń i instalacji służących retencji wód opadowych.

REKOMENDACJA NR 70: OBOWIĄZEK WYKAZANIA PRZEZ DEWELOPERA BILANSU W WYCINCE I SADZENIU DRZEW PRZED ROZPOCZĘCIEM KAŻDORAZOWEJ INWESTYCJI BUDOWLANEJ.

Rekomendacja słuszna w zakresie dotyczącym drzew i krzewów osiagających rozmiary kwalifikujące je do uzyskania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów. Deweloper, podobnie jak inni wnioskodawcy występujący o udzielenie im zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu, przedstawia m.in. zakres planowanych do usunięcia drzew/krzewów oraz projekt planu nasadzeń zastępczych, rozumianych jako posadzenie drzew lub krzewów w liczbie nie mniejszej niż liczba usuwanych drzew lub o powierzchni nie mniejszej niż powierzchnia usuwanych krzewów, stanowiących kompensację przyrodniczą za usuwane drzewa i krzewy. Jednak wnioskodawca nie ma obowiązku określania wielu drzew lub krzewów. Ustawodawca w ustawie o ochronie przyrody zobowiązał wnioskodawcę do nasadzeń zastępczych w liczbie nie mniejszej niż 1 drzewo nasadzone za 1 drzewo usuwane. Korzystając z tak sformułowanego przepisu, w Wydziale Kształtowania i Ochrony Środowiska przyjęta jest reguła, zgodnie z którą do wyliczenia ilości drzew do nasadzeń, stosuje się przeliczniki uzależnione od wielkości i gatunków drzew objętych wycinką. W ten sposób w zezwoleniach na usunięcie drzew lub krzewów zapisuje się zobowiązanie do wykonania nasadzeń w liczbie większej niż liczba usuwanych drzew lub krzewów.

Należy tu również podkreślić, że ustawa o ochronie przyrody w art. 83f oraz 86 ustawy wyłącza z tych obowiązków cały szereg przypadków, w których się ww. przepisów nie stosuje. Te wyjątki często decydują o tym, że organ wydający decyzję nie może nałożyć obowiązku wykonania nasadzeń zastępczych w takim zakresie, w jakim mogłyby te nasadzenia zrekompensować usuwane drzewa czy krzewy. Jak wynika z powyższego analiza stanu drzewostanu objętego wnioskiem pozwala w toku postępowania ocenić w jakim

stopniu usuwane drzewa winny być zastąpione nowymi nasadzeniami. Dane te pozwolą na dokonanie bilansu wycinanych drzew i nasadzanych. Z uwagi na fakt, że informacje o wycinanych i nasadzanych drzewach będą tworzyły bazę danych aplikacji dot. zarządzania zielenią miasta (szczegółowe informacje w pkt 6), bilans taki będzie łatwy do wykonania przez zainteresowane osoby korzystające z aplikacji."

Przepisy Prawa budowlanego nie dają podstaw prawnych do wzywania inwestora o przedstawienie takiego bilansu przed udzieleniem pozwolenia na budowę i uzależnienia od tego wydania decyzji pozytywnej.

– art. 35 ust. 4 Prawa budowlanego - w razie spełnienia wymagań określonych w art. 35 ust. 1 oraz w art. 32, organ administracji architektoniczno-budowlanej nie może odmówić wydania decyzji o pozwoleniu na budowę.

Mimo to, do każdego pozwolenia na budowę inwestorzy otrzymują pisemną informację: „Przed usunięciem lub przesadzeniem drzew i krzewów kolidujących z planowaną inwestycją - wynikającą z prowadzonej działalności gospodarczej, o obwodzie pnia ponad 50 cm, mierzonym na wys. 1,3 m - należy uzyskać odrębne zezwolenie na ich usunięcie lub przesadzenie. Z wnioskiem o wydanie decyzji w tym zakresie można wystąpić do Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska UMP, ul. Gronowa 22a – zgodnie z art. 83 i nast. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Natomiast każdą wycinkę drzew na terenie wpisanym do rejestru zabytków należy uzgodnić z Miejskim Konserwatorem Zabytków – Pl. Kolegiacki 17.”

REKOMENDACJA NR 71: OBOWIĄZEK WYKAZANIA PRZEZ DEWELOPERA BILANSU W WYCINCIE I SADZENIU DRZEW UWGLĘDNIAJĄCEGO ICH WIEK I ROZMIAR PRZED ROZPOCZĘCIEM KAŻDORAZOWEJ INWESTYCJI BUDOWLANEJ.

Rekomendacja słuszna w zakresie dotyczącym drzew i krzewów osiągających rozmiary kwalifikujące je do uzyskania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów. Deweloper, podobnie jak inni wnioskodawcy występujący o udzielenie im zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu, przedstawia m.in. zakres planowanych do usunięcia drzew/krzewów oraz projekt planu nasadzeń zastępczych, rozumianych jako posadzenie drzew lub krzewów w liczbie nie mniejszej niż liczba usuwanych drzew lub o powierzchni nie mniejszej niż powierzchnia usuwanych krzewów, stanowiących kompensację przyrodniczą za usuwane drzewa i krzewy. Jednak wnioskodawca nie ma obowiązku określania wielu drzew lub krzewów. Ustawodawca w ustawie o ochronie przyrody zobowiązał wnioskodawcę do nasadzeń zastępczych w liczbie nie mniejszej niż 1 drzewo nasadzone za 1 drzewo usuwane. Korzystając z tak sformułowanego przepisu, w Wydziale Kształtowania i Ochrony Środowiska przyjęta jest reguła, zgodnie z którą do wyliczenia ilości drzew do nasadzeń, stosuje się przeliczniki uzależnione od wielkości i gatunków drzew objętych wycinką. W ten sposób w zezwoleniach na usunięcie drzew lub krzewów zapisuje się zobowiązanie do wykonania nasadzeń w liczbie większej niż liczba usuwanych drzew lub krzewów.

Należy tu również podkreślić, że ustawa o ochronie przyrody w art. 83f oraz 86 ustawy wyłącza z tych obowiązków cały szereg przypadków, w których się ww. przepisów nie stosuje. Te wyjątki często decydują o tym, że organ wydający decyzję nie może nałożyć obowiązku wykonania nasadzeń zastępczych w takim zakresie, w jakim mogłyby te nasadzenia zrekompensować usuwane drzewa czy krzewy. Jak wynika z powyższego analiza stanu drzewostanu objętego wnioskiem pozwala w toku postępowania ocenić w jakim stopniu usuwane drzewa winny być zastąpione nowymi nasadzeniami. Dane te pozwolą na dokonanie bilansu wycinanych drzew i nasadzanych. Z uwagi na fakt, że informacje o wycinanych i nasadzanych drzewach będą tworzyły bazę danych aplikacji dot. zarządzania zielenią miasta (szczegółowe informacje w pkt 6), bilans taki będzie łatwy do wykonania przez zainteresowane osoby korzystające z aplikacji."

Przepisy Prawa budowlanego nie dają podstaw prawnych do wzywania inwestora o przedstawienie takiego bilansu przed udzieleniem pozwolenia na budowę i uzależnienia od tego wydania decyzji pozytywnej.

– art. 35 ust. 4 Prawa budowlanego - w razie spełnienia wymagań określonych w art. 35 ust. 1 oraz w art. 32, organ administracji architektoniczno-budowlanej nie może odmówić wydania decyzji o pozwoleniu na budowę.

Mimo to, do każdego pozwolenia na budowę inwestorzy otrzymują pisemną informację: „Przed usunięciem lub przesadzeniem drzew i krzewów kolidujących z planowaną inwestycją - wynikającą z prowadzonej działalności gospodarczej, o obwodzie pnia ponad 50 cm, mierzonym na wys. 1,3 m - należy uzyskać odrębne zezwolenie na ich usunięcie lub przesadzenie. Z wnioskiem o wydanie decyzji w tym zakresie można wystąpić do Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska UMP, ul. Gronowa 22a – zgodnie z art. 83 i nast. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Natomiast każdą wycinkę drzew na terenie wpisanym do rejestru zabytków należy uzgodnić z Miejskim Konserwatorem Zabytków – Pl. Kolegiacki 17.”

REKOMENDACJA NR 72: PASY KRZEWÓW WZDŁUŻ WSZYSTKICH SZOS TAK, JAK TO SIĘ JUŻ ROBI KOŁO ŁAWICY.

Zapis rekomendacji jest zbyt ogólny, aby można go było zastosować dla terenu całego miasta. W większości terenów niemożliwy do realizacji.

Pasy drogowe, zgodnie z przepisami prawa, muszą mieć odpowiednią szerokość dla każdego z elementów (jezdnie, chodniki, ścieżki rowerowe). Dodatkowo, w terenach dróg prowadzone są podziemne sieci infrastruktury technicznej. Poszerzenia dróg, w celu lokalizacji pasów zieleni, z reguły są niemożliwe przez istniejące zagospodarowanie – istniejące budynki, prywatne ogrody itp. W przypadku projektowanych dróg, wiązałoby się to z poszerzeniem terenu drogi i dodatkowymi kosztami wykupów gruntów.

Natomiast zaznaczyć należy, iż plany miejscowe, w miejscach gdzie jest to możliwe, wprowadzają nakaz lokalizacji szpalerów drzew w nowo projektowanych drogach.

Wprowadzenie krzewów możliwe jest w miejscach, które stwarzają dobre warunki do ich wzrostu i rozwoju, a wąskie pasy zieleni wzdłuż dróg stwarzają skrajnie niekorzystne warunki. Utrzymanie zieleni w takich miejscach jest trudne i bardzo kosztowne. Mając na uwadze powyższe, miejsce nasadzeń wymaga każdorazowej dokładnej analizy w której należy wziąć pod uwagę wymagania roślin, warunki siedliskowe a także spodziewane efekty skorelować z kosztami utrzymania zieleni

REKOMENDACJA NR 73: SADZENIE PASÓW KRZEWÓW WZDŁUŻ SZOS (PODOBNIIE JAK W PRZYPADKU ŁAWICY).

Zapis rekomendacji jest zbyt ogólny aby można go było zastosować dla terenu całego miasta. W większości terenów niemożliwy do realizacji.

Pasy drogowe, zgodnie z przepisami prawa, muszą mieć odpowiednią szerokość dla każdego z elementów (jezdnie, chodniki, ścieżki rowerowe). Dodatkowo, w terenach dróg prowadzone są podziemne sieci infrastruktury technicznej. Poszerzenia dróg, w celu lokalizacji pasów zieleni, z reguły są niemożliwe przez istniejące zagospodarowanie – istniejące budynki, prywatne ogrody itp. W przypadku projektowanych dróg, wiązałoby się to z poszerzeniem terenu drogi i dodatkowymi kosztami wykupów gruntów.

Natomiast zaznaczyć należy, iż plany miejscowe, w miejscach gdzie jest to możliwe, wprowadzają nakaz lokalizacji szpalerów drzew w nowo projektowanych drogach.

Wprowadzenie krzewów możliwe jest w miejscach, które stwarzają dobre warunki do ich wzrostu i rozwoju, a wąskie pasy zieleni wzdłuż dróg stwarzają skrajnie niekorzystne warunki. Utrzymanie zieleni w takich miejscach jest trudne i bardzo kosztowne. Mając na uwadze powyższe, miejsce nasadzeń wymaga każdorazowej dokładnej analizy w której należy wziąć pod uwagę wymagania roślin, warunki siedliskowe a także spodziewane efekty skorelować z kosztami utrzymania zieleni.

REKOMENDACJA NR 74: PODCZAS TWORZENIA I REWITALIZACJI, DRÓG I ŚCIEŻEK PIESZYCH W PARKACH I LASACH MIEJSKICH ADAPTACJA ICH POD KĄTEM SPACEROWYM OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ (NA WÓZKACH) ORAZ MATEK Z DZIEĆMI. WYKONANIE Z MATERIAŁÓW UTWARDZONYCH ALE EKOLOGICZNYCH (UNIKANIE ŚCIEŻEK Z GRYSU I MATERIAŁÓW SYPKICH).

Rekomendacja nie jest związana z tematyką panelu klimatycznego. Jednak chcąc odnieść się do poruszanego zagadnienia informujemy, że Zarząd Zieleni Miejskiej podczas projektowania, rewaloryzacji i modernizacji swoich obiektów stosuje się do zasad dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz w podeszłym wieku. Każdorazowo realizowany przez Zarząd projekt podlega opinii Pełnomocnika Prezydenta Miasta Poznania ds. Estetyki i Wizerunku Miasta lub Zespołu ds. Ładu Przestrzennego i Estetyki przy Wydziale Urbanistyki i Architektury UMP oraz Miejskiej Rady Seniorów. Natomiast inaczej przedstawia się sytuacja na terenie lasów. W lasach komunalnych podczas remontów bądź tworzenia nowych ścieżek leśnych podstawowym typem są ścieżki wykonane z naturalnych i przepuszczalnych kruszyw, które są odpowiednio zagęszczone. Wprowadzanie typowych nawierzchni utwardzonych (asfalt, beton) bądź nawierzchni przepuszczalnych z domieszkami utwardzającymi sztucznymi w lasach jest niedopuszczalne i wymaga wyłączenia gruntów z produkcji leśnej.

REKOMENDACJA NR 75: ZWIĘKSZENIE ILOŚCI PNĄCZY W MIEŚCIE (KTÓRE POCHLANIAJĄ PYŁY, WYCISZAJĄ HAŁAS I ZMNIJSZAJĄ TEMPERATURĘ OTOCZENIA) W MIEJSCACH W KTÓRYCH NIE MOŻLIWOŚCI SADZENIA DRZEW LUB KRZEWÓW ORAZ OBSADZANIE NIMI EKRANÓW DŹWIĘKOCHŁONNYCH BĘDĄCYCH W OBRĘBIE MIASTA.

Rekomendacja słuszna - W celu zwiększenia powierzchni zielonej na uszczelnionych powierzchniach miejskich ciągów komunikacyjnych oraz miejsc przebywania i wypoczynku mieszkańców, wprowadzane są inne, dodatkowe rozwiązania. Są to między innymi zielone ściany jako konstrukcje funkcjonujące samodzielnie lub jako element budynku porastające dostosowanymi do miejsca i warunków gatunkami roślin, często pnączy zimozielonych. Zielona ściana może powstać w celu poprawienia warunków termicznych danego budynku, ochrony elewacji, tłumienia hałasu. Wszystkim znane są zalety pionowych ogrodów: - podnoszenie estetyki przestrzeni, - pozytywny wpływ na samopoczucie mieszkańców, - osłona przed promieniowaniem słonecznym, - zwiększenie wilgotności powietrza, - schronienie dla ptaków i owadów, - rozwój bioróżnorodności. Jak w każdym rozwiązaniu są i wady: - konieczne zainstalowanie systemów nawadniających, - konieczność stałej opieki ogrodnika, - konieczność stałego uzupełniania roślin. Miasto Poznań reprezentowane tu przez Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska wychodzi naprzeciw tym rozwiązaniom. Biorąc pod uwagę powyższe aspekty powstawania pionowych ogrodów oraz zazieleniania innych elementów obiektów budowlanych, a także te wynikające z codzienności życia w mieście np.: doświadczany przez przemierzających się pośród

ściślej zabudowy w centrum Poznania żar promieni słonecznych (efekt wzrostu temperatury na świecie), tak jak w innych miastach występujące w Poznaniu „wyspy ciepła” będące punktami podwyższonej temperatury otoczenia ze względu na nagrzanie budynków, infrastruktury drogowej itp., Miasto Poznań obecnie realizuje złożony w 2020 r. do Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego 2021 projekt, przedstawiony i wybrany w ramach Zielonego Budżetu pod nazwą: „ZIELONY POZNAŃ”. Projekt ten obejmuje stworzenia tzw. zielonych ścian – instalacji roślin wkomponowanych w architekturę miejską oraz zakłada również posadzenie 750 drzew w granicach miasta. Realizacja projektu wymaga wyznaczenia miejsc w przestrzeni miasta, które charakteryzują się szczególnie niekorzystnymi warunkami termicznymi. Na podstawie przeprowadzonej analizy wyznaczono cztery dzielnice miasta: Stare Miasto, Wilda, Jeżyce i Łazarz, na terenie których występują tak zwane „wyspy ciepła”. Do współpracy włączono Rady Osiedli ww. dzielnic. Inną inicjatywą Miasta Poznania wpisującą się w likwidowanie wysp ciepła i zimna, charakterystycznych dla dużych aglomeracji miejskich wpływających negatywnie na lokalny klimat, również realizowaną przez Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska (we współpracy z Miejską Pracownią Urbanistyczną, Wydziałem Urbanistyki i Architektury, Biurem Miejskiego Konserwatora Zabytków, radnymi Miasta Poznania i Komisją Dialogu Obywatelskiego) jest ustalenie kierunków działania dotyczących stworzenia pilotażowych programów udzielania wsparcia dla mieszkańców do tworzenia zewnętrznych ogrodów wertykalnych, tzw. Zielonych ścian oraz zielonych dachów na terenie Poznania oraz opracowanie zasad jego realizacji.

ODPOWIEDŹ ZGIKM GEOPOZ DO REKOMENDACJI NR 5, 6, 38, 39 I 44

ZGIKM GEOPOZ, na stronie sip.poznan.pl, publikuje informacje o terenach zielonych. Są to ogólne dane pozyskiwane ze zdjęć lotniczych, skaningu laserowego i innych źródeł. Obszary leśne przedstawione są na ortofotomapie oraz na warstwach zieleni jako zwarte obszary zadrzewione. Warstwa zieleni obejmuje m.in. ogrody działkowe, tereny rekreacyjne, cmentarze. Na terenach parków, zieleńców, skwerów i w obrębie pasów drogowych prezentowane są lokalizacje poszczególnych drzew, pozyskiwane na podstawie zdjęć lotniczych lub pomiarów terenowych.

27 lipca 2020 r. Miasto Poznań przystąpiło do budowy cyfrowej bazy danych o zieleni. Podpisane zostało stosowne porozumienie między WOikŚ, ZZM, ZDM oraz ZGIKM GEOPOZ, na podstawie którego jednostki te podjęły współpracę w zakresie budowy takiej bazy. Najważniejszym zagadnieniem dotyczącym budowy bazy jest inwentaryzacja drzew. Zgromadzenie w formie cyfrowej podstawowych danych o drzewach, usprawni zarządzanie zielenią w tym ochronę drzew, a także zapewni mieszkańcom miasta łatwy dostęp do informacji o drzewach. Baza zieleni została już uruchomiona w ramach Systemu Informacji Przestrzennej i modelu 3D. W bazie gromadzone są szczegółowe dane dotyczące drzew rosnących na gruntach Miasta Poznania i Skarbu Państwa, obejmujących parki, zieleńce, skwery i pasy drogowe. Obecnie nie przewiduje się pozyskiwania szczegółowych danych o drzewach zlokalizowanych na terenach prywatnych. Inwentaryzacją nie będą objęte poszczególne drzewa w kompleksach leśnych. W bazie zieleni gromadzone są m. in. informacje o drzewach, w tym o ich lokalizacji, gatunku, planowanych zabiegach pielęgnacyjnych, planowanej wycince. Gromadzone dane mogą być poszerzane o inne informacje, wynikające z potrzeb jednostek zarządzających zielenią lub wynikające z ochrony środowiska.

W odniesieniu do listy rekomendacji Poznańskiego Panelu Obywatelskiego i tematów oznaczonych liczbami 5, 6, 38, 39 i 44 należy uznać, że rekomendacje te sprowadzają się właściwie do dwóch zadań: zbudowania bazy

danych o zieleni i udostępnieniu mieszkańcom danych w formie mapy na stronach Systemu Informacji Przestrzennej.

Podkreślamy, że zainicjowana przez ZGiKM GEOPUZ baza zieleni będzie zawierała szczegółowe dane o drzewach rosnących na terenach terenów parków, zieleńców, skwerów i pasów drogowych, będących własnością Miasta Poznania i Skarbu Państwa. Obecnie nie przewiduje się gromadzenia szczegółowych danych o drzewach na pozostałych terenach. Dane powyższe są udostępniane w formie usługi mapowej dostępnej w Systemie Informacji Przestrzennej m. Poznania.